JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

Ao. 1853. Zaturdag 10 December. No. 98.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » *Java* .... » 15.—
» » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

LET WEL!

De Uitgever van den *Java-Bode* heeft de eer bij deze kennis te geven, dat, van af den 1sten Januarij aanstaande, ook in dat Blad zullen worden opgenomen de Handelsberigten van de strandplaatsen op Java.

Hij vermeent tevens het publiek nogmaals te moeten opmerkzaam maken *op den laag gestelden prijs*, voor de opname der advertentiën niet alleen, maar ook *op de algemeene verspreiding van den Java-Bode en het gemak*, dat er voor de belanghebbenden uit voortvloeit, dat hunne advertentiën tot laat op den morgen van den dag der uitgifte (11½ ure), kunnen worden opgenomen.

Des verkiezende zullen de advertentiën, ook tot 's morgens ten 8 ure van den dag der uitgave, kunnen worden bezorgd bij de Heeren W. L. Ritter, Algemeene Secretarie, H. M. van Dorp, te *Tanah-Abang*, Mr. L. J. A. Tollens, te *Batoe-Toelis* en bij den ondergeteekende op *Goenoeng Saharie*.

W. BRUINING.

Batavia, 3 *Dec.* 1853.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot hoofd-inspekteur van financien, mr. *G. Umbgrove*, thans inspekteur der kultures.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident der Wester-afdeeling van Borneo, de ambtenaar der derde klasse *H. von Gaffron*, laatst direkteur der steenkolenmijn Oranje-Nassau te Pengaron, in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant, de eerste luitenant adjudant bij den directeur der genie *M. A. van Walchren*.

BENOEMD:

Tot adjudant bij den dirokteur der genie, de tweede luitenant der genie *H. H. Borel*.

OVERGEPLAATST:

Bij het 8ste bataillon infanterie, de majoor *W. Lammerée*, van het 12de bataillon.

Advertentien.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis van gegadigden, dat op Vrijdag den 30sten December eerstkomende, ten bureele van den resident van Soerabaya, eene uitbesteding zal worden gehouden, voor den overvoer, gedurende het jaar 1854, van houtwerken van 's lands stapelplaatsen in de residentie Soerabaya naar Batavia.

De hoeveelheid over te voeren houtwerken wordt begroot op: [illegible]37 balken van 3 à 6 el, 3360 dito van 6½ à 9 el, 439 dito van 9½ à 12 el, 25 dito van 12 el en langer, 71 dolken, 70 zwalpen, [illegible] buikstukken, 8 oplangers, 300 halve legger-duigen, 300 halve [illegible]duigen.

Vendutien.

Op Maandag 12 December, in het lokaal der Beurs, des morgens ten 10 ure, voor rekening des boedels van wijlen mevrouw *S. A. de Esperança*, wed. van *J. H. Bletterman*, van eenige vastigheden.

en

daarna één voor rekening van de inlandsche vrouw *Njeij Amiena*.

Op Dingsdag 13 December, voor een huis op Molenvliet naast het Rotterdamsch-Hôtel, voor rekening des boedels van wijlen Mr. *F. L. van Romunde*,

Op Woensdag 14 December, voor het commissiehuis van *Voute & Jacobsen*,

en

op het Heemradenplein, tegen 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Op Donderdag 15 December, ten huize van wijlen den heer mr. *P. T. van Braam van Son*, op het Koningsplein (bij de kerk) door *Gebr. Roselje & Co.* (Zie advertentie No. 1215).

en

tegen 4 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis *Vaupel & Co.*

Op Vrijdag 16 December, voor een huis op de groote-rivier in de chineesche kamp, voor rekening van wijlen *Tan Tjoetha*.

MEESTER-CORNELIS.

Op Maandag 12 December, door *Vaupel & Co.*, voor het sterfhuis van wijlen den heer *T. A. van der Does*. (Zie advertentie No. 1194).

Vertrekkende Personen.

Boulet en familie; gemagtigden de heeren mr. *Del Baero* en *M. D. K. van Chastelet*. — *L. M. Squires*.

Advertentiën.

Getrouwd:

M. BLOK, LSz.
en
C. J. FISSER.

Cheribon, *den* 5 *December* 1853. (1218)

Getrouwd:

J. J. JONKER
met
DE MOEDER ZIJNER KINDEREN.

Tjibinong, *den* 4 *December* 1853. (1199)

Op den 2den dezer overleed te Batavia, de Heer *Theodorus Adriaan van der Does*, gepensioneerd kapitein kwartiermeester en handelaar, in den ouderdom van 60 jaren, betreurd door zijne kinderen en door zijnen behuwdzoon.

(1191) N. D. LAMMERS VAN TOORENBURG.

Op Maandag den 12 December, door *Vaupel & Co.*, voor het sterfhuis van wijlen den Wel Edel Gestrengen Heer *T. A. van der Does*, te Meester Cornelis, van zeer goede wagens, eene handchaise, bendies, zes span bijzonder goede Macassaarsche paarden, nog slechts weinig gebruikte wagen en bendietuigen, eene collectie fraaije bloemen in potten, eene [illegible] voor meubelen, en eenen zeer goed onderhouden inboedel, kristal en glaswerk, zilver en pleetwerken, porseleinen tafel- en theeserviezen, eene menigte koperen en ijzeren keukengereedschappen, twee marmeren badkuipen, benevens een restant dranken en provisien. (1194)

Op den 12 December aanstaande des morgens ten tien ure, zullen door het vendukantoor, in het lokaal der beurs, worden geveild de navolgende vastigheden, breeder omschreven in de *Javasche Courant* van den 26 en 30 November ll., als:

Een Huis en Erve op Parapattan, naast de Engelsche kerk, thans bewoond door den Wel Ed. Heer *R. Powell Saul*.

Een Huis en Erve op het Koningsplein, naast de Willemskerk, bewoond door den Wel Edel Gestrengen Heer Mr. *A. Loudon*.

Een Pakhuis en Erve op de groote rivier, Westzijde.

Een Huisje op Jonkersgracht, ingerigt voor stalling, enz.; de beide laatste perceelen geoccupeerd door de firma *Haager & Schuurman*. (1193)

De op de Vendutie van wijlen Mr. *F. L. van Romunde* ten verkoop geannonceerde Pianino, is uit de fabriek van *B. Schmidt & Co*, en expresselijk voor dit klimaat vervaardigd.

Er zullen almede verkocht worden eenige fraaije Japansche Meubelstukken, twee zeer goede Gouden Horologiën, en eenige, bij de opname gevonden, Gouden en Zilveren munt.

(1216) VAUPEL & Co.

Op de Vendutie van Woensdag den 14 dezer, zullen de ondergeteekenden, zonder reserve, voor rekening van wien het zal blijken aan te gaan, mede verkoopen:

V E & C nº. 20 & 24......	2	kisten ruwe Calicots		⁵/₄
» » » 27, 33, 36.....	3	»	» dito	⁶/₄
J S & Z » 157, 172, 179..	3	»	» dito	⁶/₄

allen min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per *Derkina Titia*.

(1197) VOUTE & JACOBSEN.

VERKOOP VAN AFBRAAK.

Op de Vendutie van Woensdag 14 dezer, zullen de ondergeteekenden verkoopen:

Een steenen Huis met pannen gedekt, gelegen in Blok L, deel 30, Perceel No. 55, verponding No. 3227, buurt Kalverstraat.

(1213) VOUTE & JACOBSEN.

Voute & Jacobsen zullen op hunne vendutie van den 14 December nog mede verkoopen (1212)

50 *vaatjes* BOTER.

Op Donderdag den 15 December 1853

VENDUTIE,

ten huize van wijlen den Wel Ed. Gestr. Heer

Mr. P. T. VAN BRAAM VAN SON,

op het Koningsplein (*bij de kerk*), *door*

GEBR. ROSELJE & Co.,

van een' zeer netten, zoo goed als nieuwen inboedel,

bestaande uit:

Massief Mahonij- en andere houten Meubelen, waaronder een keurig bewerkt Ameublement van massief Palissanderhout, bekleed met blaauw Satijn; voorts diverse groote Fauteuils, Stoelen, Canapés, Tafels, Consoles en Knapen, alle met marmeren bladen, Speeltafels, fraaije Linnen- en Boekenkasten, Secretaire, eene slechts weinig bespeelde nieuwe Piano, geheel voor dit klimaat vervaardigd. Spiegels, Schilderijen, Pendules, Ledikanten. Hang- en Tafellampen, Zilver-, Plect-, Kristal- en Glaswerk, Porseleinen Tafel- en Theeserviezen, goed gedresseerde Wagenpaarden, waaronder een span van 4 Bimaneesche, Rijtuigen, waaronder een Offenbacher Reiswagen en een Palanquin.

En ten slotte: eene partij meestal Regtsgeleerde, fraai ingebonden boekwerken, waarvan de Catalogus later zal worden rondgezonden.

Op Woensdag te voren zijn de goederen voor een ieder te bezigtigen van 's morgens 8 tot 's middags 12 ure.

(1215)

VENDUTIE.

In den loop dezer maand zullen de ondergeteekenden vendutie houden der nog voorhanden zijnde Toko Goederen en opstal; den dag nader te bepalen.

(1203) BRANDON & MEIJER.

Met primo December a. s. neemt *J. A. Pringiers* het Hotel BODJONG weder over. Kosten noch moeite zullen gespaard worden om het verblijf in dit zoo fraai gelegen en gezond Hôtel voor Heeren vaste logé's en Reizigers zoo aangenaam mogelijk te maken, en wordt het daarom bijzonder aan die heeren en vroegere begunstigers beleefdelijk aanbevolen.

Samarang, *den* 25 *November* 1853. (1210)

WORDT GEVRAAGD EEN KLERK.

Adres

(1200) H. M. VAN DORP.

OUDOOM EN ACHTERNICHT. (*vervolg*)

Terstond ging zij naar hare kamer en schreef een zeer teederen brief aan hare lieve nicht, waarin zij haar met hare vermakelijke reis en het interessante verblijf in Frankrijk feliciteerde, en haar met kieschheid herinnerde aan het naderen van den tijd, waarop zij met haren het geluk zou hebben van haar een bezoek te geven. In een naschrift maakte zij eindelijk eene verbloemde toespeling op eene kleine geldzaak, die tusschen de twee dames verhandeld was.

De brief was verzonden, maar mevrouw Bordhelms teleurstelling, ergernis en beschaming, en de schrik van haren man waren onbeschrijfelijk, toen na verloop van [illegible] dagen een brief met het Grimmensteinsche cachet aankwam, waarin de brief van Aurelia weder was ingesloten, en die verder niets bevatte dan eenige haastige regels van de barones, waarin zij met beleefdheid haar spijt te kennen gaf dat zij een brief had geopend, wel aan haar adres luidde, maar volgens den inhoud klaar voor iemand anders bestemd was, en dien zij daarom haastte terug te zenden.

Ik ben als versteend, zeide mevrouw Bordhelm. Ik weet volstrekt niet wat ik daarvan maken moet.

Leontine die den zamenhang der zaak vermoedde, had echter het innigste medelijden met haren papa en hare stiefmoeder.

— Dat is het schrift van mijne schoone nicht Julie niet, zeide zij, nadat zij den brief naauwkeurig had bezien. Julie schreef eene gedrongene krabbelhand; maar dit schrift is fraai en vlug, echt aristocratisch.

— Maar de brief is toch onderteekend Julie van Grimmenstein, met haar familie-wapen gecacheteerd en van hare villa bij Charlottenburg gedateerd, lieve Leontine! riep de stiefmama uit, nog meer ontzet. Er kan geen twijfel aan zijn of hij komt van de barones. Die onbeschaamde huichelaarster! Wat heeft zij daarmede ten oogmerk? Wil ze ons beleedigen, of misschien wel opligten?

— Opligten? Wel neen, lieve vrouw. Welk eene ongerijmde verdenking! zeide Bordhelm, tamelijk benaauwd en verlegen. Geloof mij, gij vergist u. Zij kan ons niet verzaken en ook niet opligten, want ik heb hare eigenhandige schuldbekendtenis van de vijfduizend gulden, die ik mij heb laten aftroonen, om haar, gelijk zij zeide, uit de pijnlijkste verlegenheid te redden.

— Wat, heeft zij van u ook vijfduizend gulden geleend? riep Aurelia verontwaardigd uit, en stond nu werkelijk bijna versteend. Onmogelijk. Zoo onbeschaamd kan zij toch niet geweest zijn?

— Onbeschaamd of niet, antwoordde Bordhelm met een zwaren zucht. Ik zeg u, lieve Aurelia, dat zij mij om het geld heeft gevraagd: en ik wenschte wel dat zij het niet gekregen had.

— O dat slechte, valsche schepsel! riep mevrouw Bordhelm vol spijt en ergernis uit. Och! vijfdriduizend daalders heeft zij mij afgelokt, en ik ben onnoozel genoeg geweest om haar mijne kostelijke papieren te geven. Zij beloofde mij stellig voor Kersmis te betalen en gaf mij deze broche met brillanten tot pand. Ja, ik wil haar geheim nu niet langer voor mij houden. Zij moest dat geld hebben om eene schuld van eer te betalen, die zij na den dood van haren man bij prinses Clementine had gemaakt. Ach, mijn geld, mijn kostelijke geld! Mijn vermogen! Maar vergissing of niet, ik wil mijn geld terug hebben. Morgen vertrek ik naar Berlijn en zal de fraaije barones zelve op het dak komen. Het zal haar verwonderen hoe ik haar onder handen zal nemen.

— Neen, dat niet, zeide Bordhelm, die, eerst door de openbaringen zijner vrouw versuft, de zaak nu reeds beter had overlegd en uit een koopmansoogpunt beschouwd. Houd u vooreerst maar stil, lieve Aurelia. Wij moeten eerst na rijp beraad handelen. Het was dwaas en verkeerd van u, geheimen voor mij te hebben, al betroffen zij ook mijne nicht. Gij hadt zulk eene aanzienlijke som niet zonder mijne voorkennis moeten uitleenen, en het allerminst aan mijne nicht. En van haar was het volstrekt niet goed of edel, dat zij van uwe zwakheid misbruik maakte om geld van u te leenen. Maar er is misschien nog niets verloren. Wij moeten

VERSCH ROGGEBROOD
verkrijgbaar alle Zaturdagen, te beginnen met den 17 December aanstaande, bij F. W. Schultz, broodbakker te Bazar Baroe. (1211)

ONTVANGEN:
Een factuur Gouden Horologie Kettingen en Sleutels.
(1198) GEBR. BEYNON.

Glazen Dakpannen
bij
(1187) GEBR. BEYNON.

Mr. Dubray quitte Java dans le courant de Janvier, pour revenir dans 10 mois avec de nouveau modèles de Pianos, toujours fabriqués pour la colonie, Musique, Cordes, etc., etc.
On vendra a l'amiable:
Pianos, Orgues, Violons de Guillaume, Orchets, Étuis de Violons, Cordes, Musique diverse, Quatuors de Mayseden, enz. (1192)

TE HUUR.
Een groot huis, bestaande uit zes kamers, goede bijgebouwen, stalling voor acht paarden, gelegen op den hoek van gang Chaulan (Petodjo).
Adres bij
(1206) E. CHAULAN.

GELDEN
op *Hypotheek verkrijgbaar:*
te bevragen bij den uitgever dezer
(1166) W. BRUINING.

BANKACTIEN
bij
(1214) E. S. VOUTE, *Makelaar.*

Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den Heer *T. A. van der Does*, worden verzocht binnen zes weken betaling en aangifte te doen aan den
Testamentairen Executeur,
T. CRONE.
BATAVIA, *den 5 December* 1853. (1196)

De achterstallige Debiteuren worden nogmaals verzocht, hun debet gedurende deze maand aan te zuiveren, indien zij zich voor geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.
(1204) BRANDON & MEIJER.

Wissels op *Nederland.*
bij
(921) B. SANIER, SUERMONDT & Co.

Wissels op *Nederland*
bij
(878) DE WEERDT, RUYL & Co.

Visitekaartjes à *f* 8,— per 100 stuks,
Worden volgens alle Modellen vervaardigd ter *Lithographie* van *H. M. van Dorp* te Batavia. (1017)

BERIGT.
Degenen die hun abonnement op
DE ROTTERDAMSCHE COURANT
en
HET ALGEMEEN HANDELSBLAD
(Editiën voor Oost-Indië)
wenschen te continueren voor 1854, of een zoodanig abonnement willen aangaan, worden beleefd verzocht, het abonnements-bedrag, *zijnde voor ieder Blad* **Zes en dertig** Gulden Recepissen, tijdig genoeg aan de ondergeteekenden **franko** te willen overmaken, kunnende, overeenkomstig het verlangen van de directie dezer bladen, geen abonnement worden aangenomen, zonder gelijktijdige voldoening van den inteekenings-prijs.
De Correspondenten-Expediteuren,
(1188) LANGE & Co.

MAGAZIJN VAN PAPIEREN
KANTOOR- EN TEEKENBEHOEFTEN
VAN
van Haren Noman & Kolff.
Bovengenoemden zijn steeds ruim voorzien en hebben in het groot en klein verkrijgbaar: alle soorten van Propatria of zoogenaamd Modelpapier, Velijn Schrijf, Groot en Klein Hollandsch Velijn Mediaan, Drukmediaan, Bord- en Kardoespapier, Royaal of Pakpapier, Chits en Marmer papier, Teeken- en Postpapier, Rekening-Courant-, Vloei- en Copieerpapier, Landmailpapier kwarto en folio formaat, geschikt voor groote verzendingen per post, Bristol- en Vegetalpap in alle kleuren, Maroquin Leder, Teeken- en Bureau Potlooden, valsche en echte Penseel Verwdoozen van Ackerman, alsook Fransch en Duitsch fabrikaat, Zwart, Wit en Rood Kr Blaauwe, Zwarte, Groene, Bleu black, echte Carmin- en Merkinkt, Sanderac, Marmeren Leit Juweelen Pennen, Speelkaarten met gekleurde Azen, Luxe Papieren, Enveloppen van Mari Sponsen, Pomp-, Cassettes en Reis-Inktkokers, Portefeuilles in alle formaten, Verlakte Visi kaartjes met en zonder gouden randen, Linialen, Stalen en Veeren Pennen in soorten, Postpap met zwarte en gouden randen, Vloeirollen, Zak-kompassen, Zwarte, Roode, Blaauwe en Vi Copieer-inkt, Bastet en Engelsche Pennemessen, en verder alle Artikelen die tot Kantoor- Teekenbehoeften betrekking hebben. (120

En vente chez *H. M. van Dorp,* à Batavia:
DESCRIPTION DES MACHINES ET PROCÉDÉS,
pour lesquels des brevets d'invention ont été pris sous le régime de la loi du 5 Juillet 1844, publiée par les ordres du Gouvernement.
1851—1852, vol. 8, 9, 10, avec planches *f* 60,—
(1217)

ALMANAK VOOR JAVANEN
in twee verschillende edities,
en wel:
I. Uitgaande van de Javaansch-Mohammedaansche tijdrekening, bevattende derhalve in de eerste plaats den volledigen kalender van het loopende jaar dier tijdrekening, met aanwijzing van week- en pasardagen, mongso's, woeko's, enz.; en met nevenstelling van den Arabischen, den Chineschen en den Europeschen kalender — te drukken geheel in Javaansch karakter.
II. Uitgaande van de Europesche tijdrekening, houdende dus in de eerste plaats den kalender van het loopende Europesche jaar, met nevenstelling van den Javaanschen en de overige onder I. vermelde kalenders; te drukken mede in Javaansch karakter, maar met Europesche cijfers;
terwijl voorts beide edities zullen houden aanwijzing der voornaamste feestdagen, der maanphases (berekend voor Samarang), der op Java zigtbare *zons- en maansverduisteringen,* en wat verder geacht zal worden, tot het doel der uitgave te behooren.
De prijs is aanvankelijk gesteld op 80 duiten per Exempl., bij tientallen 75 duiten, bij honderdtallen op 60 duiten.
Van de onder I. vermelde (Javaansch-Europesche) editie, is de eerste jaargang, houdende het onlangs aangevangen Jav. Moh. jaar Djé 1782, reeds in 't licht verschenen en verkrijgbaar bij *Lange & Co.* te Batavia, *E. Fuhri* te Soerabaya en bij de Uitgevers.
De Europeesch-Javaansche editie (II.) voor 1854 ligt ter perse en zal binnen kort gereed zijn.
In den vervolge zal voor een tijdiger verschijning zoo veel mogelijk worden zorg gedragen.
OLIPHANT & Co.
SAMARANG, 30 *November* 1853. (1190)

Naar Nederland wordt passage aangeboden met het snelzeilend, voor den overvoer van passagiers zoo doelmatig ingerigt schip *Passaroeang,* kapt. *C. C. Tulbrum.*
Nadere informatien zijn te bekomen bij den Gezagvoerder te Passaroeang en hier bij
(1209) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 7 *December* 1853.

Voor vracht en Passage naar Samarang en Soerabaya, wordt aangeboden het Ned. Ind. barkschip *Blora,* kapt. *H. Holtz,* tegen den 15den dezer van hier te vertrekken.
Voor informatiën gelieve men zich te adresseren tot
de Agenten,
(1195) JACOMETTI & LANDBERG.
1 *December* 1853.

JAVA-BODE.
H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die gene zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge w den, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:	
voor Batavia	*f* 12.50,
» Java	» 15.—,
» de Buitenbezittingen	» 17.50,
» Nederland	» 22.50,

Brieven *franco* aan
den Administrateur van dat Bl
(1162) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 30 *November* 1853.
De Inteekening en Storting voor dat Blad k ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff Co.* te Samarang en *E. Fuhri* te Soerabaya.

Passage naar Nederland wordt aangebod met het daartoe uitmuntend ingerigt schip *Gebroeders,* kapt. *P. Dekker,* voerende ee bekwamen scheepsdoctor.
Informatien zijn te bekomen te Samara en hier bij
(1207) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 7 *December* 1853.

Met het snelzeilend Nederlandsch sc *Nederland of Orange,* kapt. ... wordt passage naar Nederland aangeboden. De aangename en doelmatige inrigting van dezen bodem, bevelen denzelven sterkste aan.
Voor informatien gelieve men zich te voegen bij den Gezagvoerder, te Soerabaya bij de H ren *Fraser, Eaton & Co.* en hier bij
(1208) B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 7 *December* 1853.

Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen in Oost-Indië.*
Algemeene vergadering op Woensdag den 14 December 1853, des avonds ten half acht ure precies, in het locaal van het Bataviasche Genootschap van kunsten en wetenschappen.
Punten van behandeling:
1°. Beschikkingen van gouvernementswege.
2°. Rekening en verantwoording van den penningmeester. (W. art. 20.)
3°. Benoeming van eenen Voorzitter, eenen Secretaris en eenen Mede-bestuurder. (W. art. 12.)
4°. Benoeming van een nieuw lid in de commissie voor de Volks-leesbibliotheek.
5°. Beantwoorde prijsvragen.
6°. Mededeelingen van verschillenden aard.
7°. Verkoop van eenige boekwerken.
Na de werkzaamheden: eene Redevoering.
De Sekretaris,
J. MUNNICH.

maar met bedachtzaamheid te werk gaan en de zaak geheel zoeken te doorgronden. Ik zal aan Moritz schrijven, en hem verzoeken om zonder uitstel naar Berlijn te reizen, de barones, die hem toch ook bij zich genoodigd heeft, op hare villa te bezoeken, en zijn best te doen om het raadsel op te helderen.

— Juist papa, dat is uitmuntend, zeide Leontine hierop; Moritz is juist geschikt om de zaak tot een goed einde te brengen.

— Daarvan ben ik ook overtuigd, als er ten minste nog iets goed van te hopen is, zeide Bordhelm. Gave God, lief kind, dat alle vrouwen zoo verstandig waren als gij; dan zouden uwe moeder en ik nog eenige duizend daalders rijker zijn.

— Maar Peter, gelooft gij dan dat geld niet veilig is, dat wij gevaar loopen om het geheel te verliezen? riep mevrouw Bordhelm uit. Daarover ben ik toch niet bang. En bovendien, zij is uwe achternicht, en Goddank de mijne niet.

Bordhelm was een verstandig man, die liever zweeg, dan op zulke schimpscheuten te antwoorden, en, over het geheel, niet alles zeide wat hij dacht. Hij glimlachte dus maar eens bedenkelijk, en ging naar zijne kamer om aan zijnen neef te schrijven.

Veertien later kwam Moritz zijnen oom het antwoord op zijnen brief in eigen persoon brengen.

— Wat nu, Moritz! Gij zijt in Berlijn geweest? Gij hebt de barones van Grimmenstein gesproken? riep Bordhelm hem ongeduldig te gemoet.

— Ja, antwoordde Moritz bedaard.

— Wel, wat zegt zij? vroeg zijne tante haastig. Waarmede wil zij zich verschoonen?

— De barones van Grimmenstein laat u en oom haar hartelijk beklag en medelijden overbrengen.

— Beklag? Wat drommel heb ik met haar beklag van doen? Is zij solvent, Moritz? riep zijn oom driftig uit.

— Niets minder dan dat, lieve oom. Zij schijnt in zeer goede omstandigheden te verkeeren, zelfs rijk te zijn.

— Maar wat wil zij dan met beklag? riep Bordhelm weder uit. Ik bid u wees kort, en zeg ons met weinige woorden de geheele zaak. Ik begrijp toch al dat zij slecht zal afloopen.

— Zij is al slecht afgeloopen, lieve oom, want ik kom met de overtuiging dat gij op de onbeschaamste manier bedrogen en bestolen zijt.

— Bestolen? Hoe zoo? Bedrogen? Hoe dat? riepen de echtgenooten gelijktijdig uit.

— Ik kan er tot mijn spijt volstrekt niet aan twijfelen, antwoordde Moritz. Om met de slechte tijdingen te beginnen, beste oom, moet gij eerst weten dat uwe achternicht geheel buiten staat zou zijn tot zulk eene gedrag als de vermeende en voorgewende barones niet gehouden heeft. De fraaije dame, die gij met zoo onderscheiding hebt ontvangen en onthaald, was na lijk niemand anders dan zekere *Mamsell* Therese Sch eene gewezene kamenier der werkelijke barones Grimmenstein, een meisje dat met al hare gebre bevallig, schrander en slim genoeg is om hare an nomen rol met eenige bekwaamheid te spelen. De ei lijke barones van Grimmenstein is met al hare gebr toch eene even achtenswaardige als schoone dame, doet zich zelve thans bittere verwijten, dat zij door gewoonte van achteloosheid en traagheid hare li kamenier gelegenheid heeft gegeven om u zulk streek te spelen.

Moritz vertelde verder, hoe de barones het dik aan hare kamenier overliet de voor haar aangeko brieven te openen, en die haar onbeduidend voorkw te verbranden: — kortom, dat Therese de regter van hare trage en slordige meesteres was geweest. bleek het dat het meisje in eene zeer vertrouw betrekking met een bekenden zwendelaar stond, en d de barones haar met een ongenblikkelijk ontsla zij niet alle verkeer met zulk een slecht befaam soon afbrak. Therese beloofde dit, maar het was oogmerk slechts om tijd te winnen; want tot niet ringe verbazing der barones, verklaarde zij kort toen hare meesteres juist op het punt was om rijs te vertrekken, dat zij hare dienst wilde verla

Bataviasche Tentoonstelling.

De commissie maakt bekend, dat de Tentoonstelling geopend blijven tot en met Zondag den 11 December aanstaande, zullende na dien datum het gebouw finitief voor het publiek gesloten zijn.

S. D. SCHIFF, *president*.
L. H. DEELEMAN, *secretaris*.

BATAVIA.

Het barkschip *Bezoekie*, gezagvoerder *A. Schaap*, aan boord hebbende een detachement suppletie-troepen, sterk 120 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den majoor der kavallerie van het Oost-Indisch leger, *H. W. L. Couperus*, den 4den September van Rotterdam vertrokken, is den 6den dezer alhier ter reede aangekomen. Als medegeleiders dier troepen bevonden zich op dien bodem de eerste luitenant *L. J. van Oyen* en de tweede luitenant *F. G. Meis*, beiden van het wapen der infanterie, van verlof naar Indië terugkeerende.

Den volgenden morgen zijn deze troepen aan 's lands werf ontscheept en naar Weltevreden afgemarscheerd.

— Uit de residentie Japara wordt ons medegedeeld, dat aldaar den 18den November een hevig onweder, vergezeld van rukwinden en regen en hagel, gewoed heeft. In het district Mayong, deed zich vooral deszelfs kracht gevoelen en heeft aldaar vele schade aan woningen en vruchtboomen toegebragt. Niet minder dan 40 der eerstgenoemden zijn ter neder geworpen, terwijl men het verlies van ruim 2000 vruchtdragende boomen te betreuren heeft.

Ook op andere plaatsen van Java hebben de hevige rukwinden, edoch in mindere mate, in de laatst verloopen maand, schade aangerigt, doch voor zoo ver men weet zijn geene menschenlevens bij deze rampen ingeloten.

DE OOSTERSCHE KWESTIE.

De hoop, dat de vier groote mogendheden nog een middel zouden vinden, om het Russisch-Turksch geschil zonder bloedstorting te vereffenen, is thans geheel vervlogen. De Porte heeft Rusland formeel den oorlog verklaard.

De laatste regtstreeksche berigten uit Konstantinopel zijn van 3 en 6 dezer. Zij komen hoofdzakelijk hierop neder, dat in een buitengewoon door den sultan bijeengeroepen raad, die door 172 voorname Turken werd bijgewoond, eenparig is besloten, dat van Turkye geene verdere opofferingen konden worden gevergd en alzoo aan Rusland de oorlog moest worden verklaard. Dit besluit werd eenige dagen later door den sultan bekrachtigd, in weerwil van de pogingen der Europesche gezanten, om hem tot het weigeren van zijne goedkeuring te bewegen. In het begin dezer maand verscheen daarop een manifest van den Grooten Heer, waarin hoofdzakelijk gezegd wordt, dat de Turksche regering, in de onmogelijkheid zijnde, om de Weener nota aan te nemen en zich tot den oorlog genoodzaakt ziende, zich verpligt acht de redenen daartoe uiteen te zetten alsmede die, welke haar gedwongen hebben ditmaal den raad van hare geallieerden niet te volgen. De sultan, zoo heet het, heeft van den aanvang af den weg van gematigdheid en verzoening gevolgd, terwijl Rusland daarentegen besonnen is een voorwendsel tot den oorlog te zoeken, voorts door de bezetting van de Vorstendommen den vrede gebroken heeft. Al verder wordt gezegd, dat de Weener nota in het wezen der zaak niet verschilt van de vroegere ultimatum van prins *Menchikoff*, dat Rusland alleen dáárom aan de onveranderde Weener nota vasthoudt, omdat deze onbepaalde uitdrukkingen behelst, om later als voorwendsel tot inmenging in de aangelegenheden van Turkye zouden kunnen worden gebezigd. Het manifest sluit daarop met de volgende zinsneden: daar het hof van St. Petersburg geen genoegen genomen heeft met de aan hetzelve aangeboden verzekeringen; daar de welwillende bemoeijingen der groote mogendheden vruchteloos geweest zijn; daar eindelijk de Verhevene Porte den tegenwoordigen staat der zaken niet langer dulden noch inzonderheid gedoogen kan de voortdurende bezetting van Moldavie en Wallachije, die een deel van haar rijk uitmaken: — zoo zal het Ottomanische kabinet met het vaste en loffelijke voornemen om de heilige souvereiniteitsregten en de onafhankelijkheid van zijn gouvernement te verdedigen, regtmatige weêrwraak uitoefenen wegens eene schending der verdragen, die het als eene vredebreuk beschouwt. Het geeft alzoo formeel officieel kennis, dat het gouvernement van Zijne Majesteit den Sultan zich verpligt vindt den oorlog te verklaren, en dat het de stelligste bevelen aan zijne excellentie Omar-Pacha gegeven heeft, om prins Gortschakoff uit te noodigen tot ontruiming der Vorstendommen; en om de vijandelijkheden aan te vangen, indien in een tijdsbestek van 15 dagen na de aankomst zijner dépêche in het Russische hoofdkwartier, een weigerend antwoord mogt geworden.

»Het spreekt van zelf, dat indien het antwoord van prins *Gortchakoff* weigerend is, de Russische ambtenaren in de Ottomanische Staten zullen moeten verlaten en dat de handelsbetrekkingen tusschen de onderdanen der beide gouvernementen zullen moeten worden afgebroken. Echter acht de Verhevene Porte niet billijk dat de Russische handelsschepen overeenkomstig de oude gebruiken in beslag genomen worden. Derhalve zal hun worden aangezegd zich naar de Zwarte of de Middellandsche zee te begeven, in een nader te bepalen tijdsbestek. Buitendien zal de Ottomannische regering, het handelsverkeer van de onderdanen der bevriende mogendheden niet willende belemmeren, gedurende den oorlog de zeeëngten voor derzelver handelsvaartuigen openlaten.”

Te Konstantinopel was men den 3den dezer van gevoelen, dat, daar het jaargetijde te ver gevorderd was, om de operatiën aan de linie van den Donau te beginnen, dit niet daar, maar aan de Aziatische grenzen zou geschieden, alwaar de armee dan ook in den laatsten tijd zeer versterkt is geworden. Door den Oostenrijkschen gezant zijn inlichtingen gevraagd omtrent de inzigten der Porte nopens de staatkundige vlugtelingen, waarop Reschid pacha geantwoord heeft, dat te dien aanzien nog niets stelligs was beslist, doch dat, zoo de Turksche regering door hare bondgenooten mogt worden verlaten, zij zich geregtigd zou achten, om iedere aanbieding van dien aard aan te nemen.

De opgewondenheid is nu natuurlijk in Konstantinopel zeer groot. In de buitengewone raadsvergadering, waarin tot den oorlog werd besloten, hebben al de aanwezige Turken goed en bloed tot verdediging des vaderlands aangeboden. De rijksten, met den groot-vizier aan het hoofd, hebben aangeboden, op hunne kosten een korps van 30,000 man op te rigten, uit te rusten en te onderhouden, zoo lang de oorlog duurt.

De laatste berigten zijn van den 6den en 10den. De eerste deelen mede, dat op dien dag het bovengenoemde manifest was uitgevaardigd; de tweede, over verschillende plaatsen ontvangen, zijn lijnregt met elkander in strijd, daar volgens de eene lezing de verschijning der Fransch-Engelsche vloot voor Konstantinopel door den sultan gevraagd en verkregen is, terwijl de Fransche en Engelsche gezanten hem, volgens het andere, dit ontraden hebben. Voorts blijkt daaruit, dat de Russische onderdanen, onder bescherming van den Oostenrijkschen consul geplaatst zijn en dat het mobilair van de Russische kanselarij reeds verkocht is. Een besluit van den Grooten Heer beveelt dat den vreemdelingen geen overlast zal gedaan worden, daar de oorlog alleen tegen Rusland gevoerd wordt.

Ziedaar in de hoofdzaak den tegenwoordigen stand der Levantsche kwestie. De czaar moet, toen hem de Turksche oorlogsverklaring berigt werd, zeer verbolgen geweest zijn en de door hem te Olmutz gedane gunstige verklaringen ingetrokken hebben, met last aan prins *Gortchakoff*, om iedere vijandige aanranding van de Turken op het krachtigste af te weren. Men verneemt, dat de prins op de sommatie tot ontruiming der Vorstendommen geantwoord heeft, dat hij daarover niet te beschikken had en dat hij zich deswege tot St. Petersburg moet wenden.

Indien men geloof zou mogen slaan aan eene correspondentie uit Weenen, dan zou het Britsche kabinet, in vereeniging met het Fransche, alsnog eene poging wagen, om een vergelijk tot stand te brengen en dientengevolge aan zijnen gezant te Konstantinopel bevel hebben gezonden alles aan te wenden, om een begin der vijandelijkheden te voorkomen, daar in dat geval iedere démarche van dien aard slechts nutteloos zou zijn. De zaken zijn nu echter zoo ver gekomen, dat men zich weinig goeds van dien stap kan voorspellen.

De Oostenrijksche en Pruissische half officieele bladen beweren, dat beide gouvernementen eene strikte onzijdigheid in acht zullen nemen. Het algemeen gevoelen is, dat Frankrijk en Engeland dezelfde gedragslijn zullen volgen, met dien verstande, dat zij, in geval de Russische wapenen te spoedig overwinnend mogten zijn en Konstantinopel bedreigen, krachtdadig tusschen beiden zullen komen. Men vraagt echter, welke houding Oostenrijk en Pruissen dan zullen aannemen? In het algemeen is dit gedeelte van het vraagstuk nog alles behalve helder.

☞ Laatste berigten omtrent de Oostersche Kwestie.

De vijandelijkheden tusschen Rusland en Turkye zijn nog niet daadwerkelijk begonnen, edoch beide partijën blijven stijf bij hare eischen.

De keizer van Rusland heeft een zeer beleedigenden brief aan den keizer van Frankrijk gezonden, waarin hij verklaard, dat hij, in weerwil van de Westersche mogendheden, zijne plannen zal ten uitvoer brengen. De keizer van Frankrijk zal een ernstig aandeel in den oorlog nemen.

Men verneemt dat de Turken de krijgsoperatiën, zoo niet aan den Donau, dan toch aan de Asiatische grens van Rusland zullen beginnen, waar zij van de medewerking der Circassiërs — die kleine stam van bergbewoners, die zoovele jaren kloekmoedig de magt van Rusland gebraveerd heeft — verzekerd kunnen zijn.

Intusschen worden groote toebereidselen door den sultan gemaakt en ook de Drusen zullen hunne hulp verleenen. Men wil dat het opperbevel over het leger in Azië aan den Algerijnschen held *Abd-el-Kader* is aangeboden en dat deze de aanneming daarvan aan de goedkeuring van Frankrijk onderworpen heeft. Ook zegt men, dat de sultan de hulp van Frankrijk en Engeland heeft van de hand gewezen en het voornemen koestert zijn eigen strijd te strijden.

De Engelsche en Fransche vloten hebben thans eerst hunne stelling voor Constantinopel aangenomen.

De houding van den sultan is stout en waardig, vooral wanneer het waar is, dat hij niet alleen verklaard heeft, dat de schepen van onzijdige natiën in de Turksche wateren vrij zullen blijven, maar ook dat op de Russische geen embargo zal worden gelegd.

De Russen werpen geweldige versterkingen aan den Donau op, eene omstandigheid die hunne voornemens om de Vorstendommen te verlaten in geenen deele aanduidt.

Men voedt de hoop dat Oostenrijk en Pruissen zich onzijdig zullen houden. Men verhaalt dat de Czaar te vergeefs alle zijne overredingskracht gebruikt heeft, om laatstgenoemde mogendheid tot krachtdadige medewerking over te halen en dat zelfs het aanbod van den afstand van een groot deel van het Poolsche grondgebied schipbreuk geleden heeft.

Vele Polen en Hongaren doen zich als vrijwilligers tegen den Czaar aannemen, terwijl Perzië nog steeds weifelt welke zijde het kiezen zal.

Lord *Clarendon* moet verklaard hebben, dat Engeland in geen geval de zijde van Turkye zoude verlaten.

De laatste tijdingen deelen mede, dat *Omar Pacha* zich gereed maakt den Donau over te steken en de vijandelijkheden op het punt staan een aanvang te nemen.

— Nog leest men in den *Précurseur*:

Het eerste kanonschot op de oevers van den Donau gelost, is voor een Russisch hoofdofficier noodlottig geweest. Men schrijft dienaangaande van Bucharest 11 October:

Toen de prins *Gortchakoff* zich laatstelijk te Oltenitza bevond, ontvingen de officieren der genie den last om op verschillende plaatsen de diepte van den Donau te peilen. De pacha van Rustjuck zond dien ten gevolge een parlementair om de Russen te waarschuwen den regteroever niet te digt te naderen, alzoo hij in dat geval genoodzaakt zou zijn op hen te schieten. Op deze waarschuwing werd geen acht geslagen, dadelijk een stuk geschut afgestoken en de kogel raakte en doodde een Russischen majoor.

NEDERLAND.

Rotterdam, 28 October. Politiek nieuws is er in deze maand weinig mede te deelen. De afdeelingen hebben de begrootingswetten onderzocht en de rapporteurs de verslagen opgemaakt, die niet veel belangrijks behelzen.

De duurte der levensmiddelen is thans het onderwerp, dat belangstelling wekt. Hier en daar vraagt men verbod van uitvoer. De dagbladen zijn eenstemmig in het bestrijden dier vraag, en wij gelooven niet dat de regering dwaas genoeg zal zijn, het toe te staan. Intusschen is het voor den burgerman werkelijk een moeijelijke tijd. Over het algemeen worden de arbeidsloonen verhoogd, dat nog al eenige verligting geeft.

— Sedert de verzending van de vorige mail is de cholera in onze stad aanmerkelijk afgenomen.

De commissie tot verzorging der arme cholera-lijders blijft onvermoeid voortgaan, om, door het opsporen van en voorzien in de behoeften van hen, die gebrek lijden of geen voldoend voedsel of deksel genieten, de epidemie te bestrijden. De liefdadigheid ondersteunt haar daarin op eene merkwaardige wijze, want behalve een groot aantal huishoudelijke benoodigdheden, is thans eene som van meer dan *ƒ* 12,000 alleen uit vrijwillige bijdragen verstrekt. Daarenboven hebben een aantal dames, uit de eerste familien dezer stad, zich vereenigd tot het houden eener loterij, van welker opbrengst men niet zonder reden aanzienlijke verwachtingen koestert.

Te Amsterdam bereikt de ziekte slechts eene geringe hoogte. In de laatste dagen bedroeg het getal bekende lijders slechts 4 à 6 daags. De vrijwillige giften bedragen daar thans *ƒ* 14,000.

Te Delft heeft het getal aangetasten ruim 125 bedragen, waarvan de helft is overleden.

Te Schiedam bedroeg het getal aangetasten in de laatste dagen ongeveer 3 daags. Volgens de laatste opgave waren er in het geheel aangetast 198 en overleden 141. Ook daar hebben zich een aantal dames tot het houden eener loterij vereenigd.

Te Gouda worden thans nog 2 à 3 personen daags aangetast.

Te Delfshaven, waar zich mede enkele cholera-gevallen hebben voorgedaan, schijnt zij geheel te hebben opgehouden.

Te 's Hertogenbosch heeft de cholera zich insgelijks vertoond. Zij heeft haar begin genomen in een der on-

---

eene vruchtelooze poging om haar tot blijven, of tot het opgeven van eenige reden voor haar besluit te bewegen, werd Therese ontslagen, en troostte de barones, hoewel dit verlies haar speet, met de gedachte, dat zij nu te Parijs eene Fransche kamenier kon aannemen. Sedert had de barones vernomen dat Therese met haren fraaijen vrijer, die haar waarschijnlijk de gepleegde schelmerij had opgestookt, naar Amerika was vertrokken. Blijkbaar was de uitvinding der geheele schaamtelooze komedie van den vermetelen bedrieger afkomstig, die waarschijnlijk door het lezen van Wilhelms brief aan zijne onbekende nicht op de eerste gedachte daarvan was gekomen — eene gedachte, waartoe hem de uitvoering des te gemakkelijker moest voorkomen, daar uit den brief zelven bleek, dat achternicht en oom elkander nooit gezien hadden, en de laatste als een regtschapen, rondborstig man deed kennen, bij wien men niet al te veel menschenkennis en scherpzinnigheid behoefde te verwachten.

— Ik weet niet, had de echte barones van Grimmenstein tegen Moritz gezegd, de naam Bordhelm is mij zoo bekend. Het is als of eene herinnering uit mijne vroegste kindschheid daarmede in verband stond.

— Gij schijnt u niet meer te herinneren, mevrouw, had Moritz daarop geantwoord, dat uw overgrootvader van vaders zijde denzelfden naam droeg.

— Ja, zoo is het; nu bedenk ik mij, zeide de barones, terwijl hare schoone wangen zich hoogrood kleurden. Ik ben bevreesd geweest om naar mijne betrekkingen te vernemen, want men had mij in mijne kinderjaren streng en geheimzinnig verboden om ooit naar den grootvader van mijn papa of zijne familie te vragen. Ik bid u, geef mij un eenig berigt van die familie, waartoe gij, wien ik nu hartelijk welkom heet, ook behoort.

Moritz had haar daarop een verslag gegeven, waarnaar zij met belangstelling luisterde. Toen hij van zijn oom Bordhelm, zijne vrouw, en dochter sprak, uitte zij terstond het verlangen om deze te leeren kennen.

— Zij laat u des verzoeken, besloot Moritz, om de uitnoodiging der valsche barones als voor haar geldig te beschouwen; zij verwacht u dus hoe eer hoe liever te logeren, en heeft mijn gering persoontje in de uitnoodiging begrepen.

— En mijne drieduizend daalders? vroeg mevrouw Bordhelm gretig. Zal ik mijne papieren niet terug krijgen?

— Ik vrees dat die voor altijd verloren zijn, antwoordde Moritz met een komiek ernstig gezigt.

— Wel nu, dan wil ik ook in geheel mijn leven niets meer met zulke schoone en voorname dames te doen hebben — om het even of zij echte of valsche baronessen zijn. Neen, ik wil niets meer van haar hooren, want ik geloof vast en zeker dat de meesteres geen hair beter is dan de meid, en er ook maar op uit is om geld van ons te leenen. Neen, neen, ik heb hartelijk genoeg van al de voorname en adellijke familie, die mij mijn kostelijk vermogen heeft afgetroggeld. Geene menschenkrachten zullen mij naar Berlijn brengen.

— Ik zou voorheen gaarne vijfduizend daalders hebben gegeven, lieve Aurelia, zeide Bordhelm, als ik u van uw zwak om met voorname familie te pralen en zelve voornaam te willen zijn had kunnen genezen. Trek u deze les zoo erg niet aan. Gij zult uw vermogen niet verliezen; ik zal u gaarne en dezelfde papieren teruggegeven, als gij voortaan maar wijzer zijt. Mij spijt het verlies ook niet zooveel, als ik daardoor met eene achternicht in kennis kom, gelijk Moritz beschreven heeft. Wij willen echter onze Kersmis te Otterweilen vieren, onder onze bekenden en onze armen, hoewel ik het niet voor onmogelijk houdt dat wij onze Julie Grimmenstein overhalen om den volgenden zomer Leontines bruiloft te komen bijwonen of zelven met het jonge paar naar Berlijn gaan. Wat zegt gij daarvan, Moritz?

(*Wordt vervolgd*).

zindelijkste stegen der stad, wat wel tot bewijs verstrekt, hoe noodig het is op de reinheid van personen, woningen en straten een waakzaam oog te houden.

Te Dedemsvaart heeft de cholera in de gepasseerde week dubbele verwoesting aangebragt. Eene moeder was aan die ziekte overleden, en hare dochter koopt rouwgoed, maar had het niet noodig te dragen, want pas te huis komende wordt zij ziek, en de cholera eischt uit hetzelfde huis een tweede slagtoffer.

In de gemeente Varik hebben een paar cholera-gevallen plaats gehad. Voor ongeveer drie weken was aldaar een schipper, van zijne reis uit Rotterdam komende, het eerste slagtoffer, en voor een paar dagen is de vrouw van eenen anderen schipper aldaar, aan die ziekte bezweken; ook zij was eerst kort geleden met haren man uit Holland teruggekeerd.

Te Utrecht bepaalt zich het getal aangetasten tot 12, waarvan de helft overleden is.

In de afgeloopene week hebben te Culenborg 3 cholera-gevallen plaats gehad; die lijders zijn bezweken; sedert zijn geene nieuwe gevallen voorgekomen.

Zoo als uit de bovenstaande opgaven blijkt, vertoont de cholera asiatica zich ditmaal overal slechts in geringen graad. Wij vermelden tevens met genoegen, dat overal krachtige pogingen worden aangewend, om de behoeftigen te hulp te komen. Over de duurte der levensmiddelen, welke vooral in dit tijdperk hoogst bezwarend mag geacht worden, spreken wij onder eene andere rubriek. Wij mogen echter dit artikel niet sluiten zonder melding te maken van een schrijven, dat ons dezer dagen uit Willemsoord werd toegezonden, betreffende een schip dat daar dezer dagen van Amsterdam aangekomen is, het driemastschip *Michel Angelo*, metende 980 ton, aan boord waarvan zich ca. 300 Duitsche landverhuizers bevonden. Al spoedig na de aankomst van het schip openbaarde zich onder deze menschen, uit mannen, vrouwen en kinderen bestaande, de cholera in eene niet geringe mate, vooral onder de kinderen en vrouwen.

— Met genoegen maakten wij melding van de eervolle onderscheiding, door de *Zuid-Hollandsche Maatschappij tot redding van Schipbreukelingen*, toegestaan aan den eersten stuurman *G. Mortier*, van de stoomboot *Camerton*, die bij het vergaan van gemeld schip zoo werkdadig heeft medegewerkt tot behoud van 15 passagiers en matrozen van gemelde boot.

Op Zaturdag den 24 Sept. ll. verliet de stoomboot *Camerton* de haven van Hull, met ongeveer 14 passagiers aan boord, behalve de equipage onder de leiding van den bekwamen kapt. *Cross*.

Maandag avond, omstreeks 9 ure verliet een der passagiers, onze berigtgever, de heer *Sam. Pearson*, alhier woonachtig, zijne kajuit, om op het dek lucht te scheppen; hij ontmoette daar den kapitein en hoorde deze orders geven, om de booten in gereedheid te brengen. Zeer ontsteld vroeg de heer *Pearson* wat er gaande was, en de kapitein gaf hem op eene zeer bedaarde wijze ten antwoord, dat hij vreesde dat er een lek aan den voorsteven van het schip ontstaan was, en dat hij, na met den machinist daarover geraadpleegd te hebben, het raadzaam oordeelde maatregelen te nemen, om, zoo het noodig werd, het leven der passagiers en van zijn volk te redden. Na onzen berigtgever verzocht te hebben geen alarm te maken, ten einde noodlottige verwarring voor te komen, ging de kapitein voort zijne maatregelen te nemen, en na van den machinist de bevestiging gekregen te hebben van den zinkenden toestand der stoomboot, liet hij allen op het dek komen en verdeelde zijne lotgenooten volgens het getal, dat de twee booten bevatten konden. De passagiers werden het eerst gescheept, de stokers en machinisten volgden en daarna de matrozen. De kapitein en zijne beide stuurlieden bleven op het schip. De passagier, aan wien wij deze mededeelingen verschuldigd zijn, weigerde het schip te verlaten, indien de eerste stuurman *George Mortier* hem niet in de boot volgde; deze, na vele pogingen aangewend te hebben om den kapitein te bewegen zijn voorbeeld te volgen, sprong in de boot, en geraakte daardoor het getal, daarvoor bestemd, voltallig. De kapitein verklaarde, het schip niet dan in den uitersten nood te zullen verlaten, en riep aan de bemanning der tweede boot, dat hij hen zoude volgen, zeer zeker staat makende op de reddingstoestellen (Lifebuoys), die zich op het dek bevonden. De eerste boot zich verwijderd hebbende, verloor de bemanning de tweede boot uit het gezigt en zag de *Camerton* na eenige minuten ten onder gaan. Kapitein *Cross*, zijn 2de stuurman en een matroos zijn de slagtoffers geworden van hunne gehechtheid aan hunnen pligt. Heeft zich de 2de boot te vroeg van het schip verwijderd? Heeft kapitein *Cross* de reddingstoestellen, waarop hij gesteund had, niet gevonden? Dit zijn vragen, die niet opgehelderd kunnen worden. Het is echter te veronderstellen, dat door den drang der omstandigheden, de bemanning van de 2de boot die reddingstoestellen hebben medegenomen, daar dezelve in hunne handen zijn terug gevonden toen, na een overtogt vol gevaren, hunne boot onze stranden heeft mogen bereiken.

Aan boord van de *Camerton* bevond zich o. a. kapt. *H. F. Bakker*, van Wildervank, wiens schip, een kof (*de jonge Tijs*) eenige dagen te voren op de Engelsche kust gezonken was, en die, gered zijnde, op zijne reis herwaarts met zijne vrouw, zoon en overige ekwipaadje, nu ten tweeden male schipbreuk heeft geleden. Nadat men in levensgevaar op eigen schip had verkeerd, waande men zich aan boord van de *Camerton* behouden en gered te zijn, doch niet lang duurde het, of ook de *Camerton* verkeerde in gevaar en haastte men zich om de stoomboot te verlaten. Behalve andere schepelingen bleef de vrouw van kapitein *Bakker* hiervan eerst onwetend, tot dat haar echtgenoot haar in angst toeriep om zich te haasten, ten einde met de sloep het gevaar te ontkomen. Half gekleed verliet de manschap het stoomschip, dreef op Gods genade her- en derwaarts, tot dat eene tweede Engelsche stoomboot hen met zeemanshartelijkheid opnam, en, ook weer met gevaren worstelende, door vermeerderde stoomkracht, behouden te Hellevoetsluis aanbragt.

— HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* der Nederlanden zullen, naar men thans verneemt, niet voor de maand December in de residentie terug keeren. H. D. zullen, voor hunne terugkomst aldaar, op Soestdijk een bezoek afleggen bij H. M. de koningin-weduwe.

— Prins en prinses *Frederik* der Nederlanden, benevens H. D. dochter prinses *Maria*, zijn den 14 Oct., de eerste komende van Moskou, de laatste komende van St. Petersburg, te Berlijn gearriveerd.

— De gepensioneerde luit.-generaal in Nederl. dienst en oud-gezant bij de bondsvergadering, graaf *Karel v. Grünne*, is op zijn landgoed Eliville in den Ryngau overleden. Hij bereikte den ouderdom van 84 jaren. Hij werd te gelijk met zijn kleinzoon, den eenigen zoon van graaf *Rappiano*, die op denzelfden dag overleed, begraven. Hij was een broeder van den eersten vleugel-adjudant des keizers van Oostenrijk.

— De werkzaamheden aan het standbeeld van koning *Willem II* worden met ijver voortgezet, het voetstuk is zoo goed als voltooid. Het beeld zal met het aangezigt naar het Halstraatje gekeerd staan. De vorst leunt met de linkerhand op het heldenzwaard en is hierin eenigzins gelijkende naar het fraaije beeld van den verdienstelijken *Strakkee*, door den heer *van Uden* te Rotterdam opgerigt. Het hoofd is ongedekt en heeft in wending en uitdrukking zeer veel overeenkomst met de schoone buste van *Geefs*. Wat echter dit standbeeld met verhoogd genoegen zal doen beschouwen, is de zoo doelmatige actie aan het geheel gegeven, hebbende de bekwame *George* den koning voorgesteld, groetende op de hem zoo eigene, minzame wijze. Men verneemt voorts, dat sedert de werkzaamheden zijn hervat, telken morgen nieuwe bloemen op de fundamenten zijn gevonden; hetgeen te meer melding verdient, daar dankbaarheid ook eene deugd is, die, helaas! niet altijd wordt aangetroffen.

Het rijks stoomschip *Cycloop*, luit. 1ste klasse *Camp*, bestemd geweest om te het Havre de Grace het standbeeld voor wijlen Z. M. *Willem II* af te halen, is daarmede thans hier te lande aangekomen. Omtrent de plaatsing en onthulling is nog niets met zekerheid bekend; men zegt echter dat dit in de aanstaande maand November zal plaats grijpen. Eenige opregte vrienden en vereerders van wijlen Z. M. hebben bereids eene oproeping in de dagbladen doen plaatsen, de strekking hebbende, om op den dag der onthulling een gemeenschappelijken maaltijd te houden.

— In onderscheidene steden hebben zich nog vereenigingen van *het Metalen Kruis* gevestigd. Te Groningen echter hebben zich daaraan onttrokken de Groninger en Franeker studenten van dien tijd, o. a. op grond, dat zij op zoodanige vereeniging reeds in 1851 's konings goedkeuring erlangden.

— De ridder de Stuers, tot bevelhebber van het Nederlandsch Indische leger benoemd, zal eerst omstreeks den 15den December aanstaande met zijn gezin het moederland verlaten en zich met de landmail van Januarij naar Indie begeven.

— De gepens. kapt. der artillerie *A. F. C. de Greuve*, te Middelburg, heeft onlangs uitgevonden een werktuig ter ontwikkeling van zeer groot vermogen, (doch niet met het electriek vermogen in betrekking staande) hetwelk de voordeelen, aan het Calorisch werktuig van Ericson toegekend, als: mindere kostbaarheid bij de vervaardiging van het werktuig, minder benoodigde ruimte tot plaatsing en mindere behoefte aan brandstoffen voor dezelfde ontwikkeling van kracht, dan het gewone stoomwerktuig, in eene nog veel hoogere mate in zich vereenigt dan zelfs het werktuig van Ericson.

— Sedert de vorige mail heeft de weêrsgesteldheid zich verbeterd, wel regent het van tijd tot tijd overvloedig, maar de temperatuur is zachter en niet zoo schraal.

De duurte der levensmiddelen is nog toenemende. Het adres der Groninger werklieden heeft te Middelburg, Velp en in andere plaatsen navolging gevonden. Intusschen onderscheiden de laatste en daaronder vooral een van de Drentsche turfgravers, zich daarin, dat zij niet zoo als de Groningers belemmering van den uitvoerhandel, maar werk en afschaffing der accijnsen vragen. Over het geheele land schijnen de werkbazen min of meer tot de hellen tot het ongevraagd geven van hoogere loonen aan hunne knechts. Een aantal bezitters van groote fabrieken, landeigenaars, corporatien enz. betalen uit eigen beweging, hunne arbeiders 10 cents daags meer. De koning heeft zijnen arbeiders op het Loo gedurende den winter het zomerloon toegezegd en bij vele openbare inrigtingen is dit voorbeeld gevolgd. Ook enkele gemeente-besturen, als Schiedam, Kampen enz. hebben hebben dit spoor gevolgd en geven hunne arbeiders 10 cents daags meer. Te Sneek nam de heer *Jongstra*, staande de vergadering zijn ontslag als lid van den gemeenteraad, omdat zijn voorstel strekkende tot afschaffing van den stedelijken accijns op de rogge werd verworpen.

— Te Nijmegen werd den 15 October, met bijzondere eerbewijzing ten grave gevoerd het stoffelijk overschot van *Cornelia Zwaalf*, eerst weduwe van den officier *Gerrit van den Brekel*, laatst van den soldaat *Johann Reuchlin*. De lijkkoets werd, o. a., gevolgd door eene kompagnie van het 6de regiment Infanterie, onder kommando van een officier. Deze merkwaardige vrouw, moeder van drie kinderen, was nog een der overgeblevenen, die den Russischen veldtogt onder Keizer *Napoleon* bijgewoond en in ruime mate in de gevaren van dien togt gedeeld had. Ter grafplaats gekomen, nam de bij de kompagnie aanwezige fourier *G. J. Schroors* het woord op, en schetste met talent en hartelijkheid hare loopbaan, nagenoeg in de volgende bewoordingen: »Niet zonder reden, wapenbroeders! geleiden wij met weemoed *eene vrouw* naar hare laatste rustplaats, want zij is die eer overwaardig. Ten jare 1787 bij de belegering van Schoonhoven, op bivouac, uit brave militaire ouders geboren, deelde zij met hen in de woelingen van den toenmaligen tijd en trad in 1811 in het huwelijk met den 1sten luitenant in Fransche dienst, *van den Brekel*; als getrouwe en liefhebbende gade volgde zij haren echtgenoot in 1812, op den togt door Rusland naar Moskou, en deelde de gevaren der zoo noodlottige retraite, ook die bij den overtogt der Beresina, onder bereik der Russische kanonkogels. In de daarop volgende Duitsche veldtogten werd Mevrouw *van den Brekel* met haar man bij Munster gevangen genomen, en ontvlugtte, na diens overlijden, te paard in mannenkleederen. Strijdende, werd zij door een lanssteek gewond, kwam behouden in het vaderland terug en huwde later weder met den braven militair *Reuchlin*; — als marketentster woonde zij de roemrijke dagen van Hasselt en Leuven bij, alwaar zij moedig vooraan als gevaren trotseerde en hielp waar zij kon." — »Zij, die hier thans zielloos ligt," vervolgde de spreker, »was eene eerbiedwaardige, moedige vrouw, wier leven werd gekenschetst door allerlei wisselingen van fortuin en lot, maar wat meer zegt, zij was eene brave huism[oe]der, eene getrouwe gade, eerlijk en opregt, geacht d[oor] allen, die haar kenden en bemind door hare kinder[en]. Wij staren met droefheid op haar verscheiden, m[aar] haar aandenken blijft bij ons in eere, bij hare kinde[ren] in zegening; dat zij ruste in vrede!"

Deze toespraak werd door al de bij het graf aanw[e]zigen met ongedekte hoofde aangehoord, waarna d[oor] den schoonzoon der heldin, soldaat bij het 6de regem[ent] infanterie, bij wien zij in de kazerne gehuisvest w[as], door haar kleinzoon en vervolgens door elk militair [een] schop aarde op hare kist in de groeve werd geworp[en], terwijl eene eerbiedige stilte hieraan eene inderdaad [in]drukwekkende plegtigheid gaf.

— Het heeft Z. M. behaagd aan den gepens. kapit[ein] der infanterie van het leger in Oost-Indië *G. B. B[...]king* het dragen van de activiteits-uniform, van [...] wapen te vergunnen, en om eervol te ontslaan: *L. [...]son*, majoor der infanterie bij het leger in Oost-Ind[ië], onder toekenning van pensioen.

— In den vroegen morgen van 13 October is te Ame[rs]foort, in ruim 74jarigen ouderdom overleden, de h[eer] *Jan Cock Blomhoff*, ridder der orde van den Nederla[nd]schen Leeuw, oud-opperhoofd van den Nederlandsch[en] handel op Japan.

ENGELAND.

Lord *Dalhousie* gouverneur-generaal van Indië he[eft], naar men zegt, zijn ontslag ingediend.

— De kommandant *M'Clure*, die den Noord-West[e]lijken doortogt heeft ontdekt, is bevorderd tot zeekap[i]tein. Deze onderscheiding heeft in het land eene al[ge]meene tevredenheid verwekt.

— Op de Engelsche kusten hebben bij de jongste st[or]men verschillende schipbreuken plaats gehad. Meer d[an] 20 vaartuigen zijn vergaan; honderde van schepen, [die] uitgezeild waren, hebben in de nabijheid der duin[en] voor Dover, Ramsgate, Margate en langs de geheele k[ust] gelegen, gelukkig eene ankerplaats gevonden; de scha[de] aan zeilen, touwwerk en ankers bedraagt reeds h[on]derdduizenden, en het verlies aan menschenlevens m[oet], naar men verneemt, aanzienlijk zijn.

— De duurte in Londen neemt op eene schrikbaren wijze toe. Spoedig zullen de prijzen van het brood st[ij]gen even als ten tijde der hooge graanregten, groent[en] en aardappelen stijgen mede van dag tot dag; steenk[o]len zijn reeds 40 à 50 pCt. in prijs verhoogd en tha[ns] spreekt men er ook van, dat de gasfabrieken haar [ta]rief zullen verhoogen.

— De correspondentie door middel van den telegra[af] wordt van dag tot dag meer populair. Of de popula[ri]teit uit de goedkoopte of deze uit de populariteit o[nt]staat, is moeijelijk na te gaan. De volgende daadza[ak] moge voor zich zelve spreken. De *Submarine and E[u]ropean Telegraph Company*, heeft bij reusachtige a[an]plakbilletten bekend gemaakt, dat zij nu ook te Gra[ve]send een telegrafenstation heeft opgerigt, en depêch[es] van 20 woorden voor één shilling naar Deal, Lond[en] en Dover overbrengt. Hij die de vaart op den Te[ems] kent, weet van welk belang deze linie voor den hand[el] en de scheepvaart is.

— Den 13den was de eerste dag, dat de tentoonst[el]ling te Dublin tegen eene entree van 6 d. werd op[en]gesteld. Het aantal bezoekers op dien dag beliep 10[...]. Men vreesde, dat het onlangs plaats gehad hebbe[nde] spoorweg-ongeluk vele reizigers van het bezoeken [van] Ierlands hoofdstad zou terughouden. Dit is echter [tot] dus verre geenszins het geval, hebbende zelfs een ex[tra] trein dien dag een zeer groot aantal reizigers naar D[u]blin vervoerd.

— In eene fabriek te Preston stortte eergisteren [de] grond van eene zaal in, waarin zich juist 300 arbeid[ers] bijeen bevonden, om hun daggeld te komen ontvang[en]. De verwarring was ontzettend. Een arbeidster bleef [op] de plaats dood; verscheidene personen zijn meer of m[in]der zwaar gekwetst.

FRANKRIJK.

De keizer, die vroeger, naar men wil, reeds 6 m[il]lioen geleend heeft van den heer *Pereire*, moet onlangs [van] denzelfden wederom 3 millioen geleend hebben on[der] voorwaarde, van dezelve tegen 1857 terug te zullen [be]talen.

— Uit den openbaar gemaakten staat van den t[oe]stand, waarin thans de bank van Frankrijk verke[ert], blijkt, dat de voorraad edel metaal in de laatste ma[and] met 72 millioen verminderd is; de vorige maand v[er]minderde hij met 28 millioen, hetgeen dus in twee ma[an]den eene vermindering daarstelt van 100 millioen [of] wel van 480 op 380 millioen. Daarentegen is de p[or]tefeuille, in dezelfde ongehoorde verhouding, met [...] millioen toegenomen; zij steeg van ongeveer 290 m[il]lioen op 380 millioen. De beleeningen op spoorw[eg]actiën vermeerderden tevens met 7 millioen en beloo[pen] alsnu 71 1/2 millioen! De rekening-courant met de sch[atkist] bedraagt 55 1/2 millioen. De in circulatie zij[nde] bankbilletten hebben nagenoeg geene verandering [on]dergaan. De positie der bank is thans deze: Zij m[oet] op vertoon der daartoe afgegeven documenten en be[wij]zen, 932 millioen betalen, wanneer men ze haar na[ge]lijk opvraagt. Ten einde die betaling te kunnen [be]werkstelligen bezit de bank aan edel metaal 380 m[il]lioenen, hare portefeuille beloopt 380 millioenen [aan] eerste wissels, en 141 millioenen door haar voorges[cho]ten op actiën en obligatiën; de realisatie van deze la[atste] som zoude echter, wanneer de nood het mogt vereisch[en], wel eens met bezwaren gepaard kunnen gaan.

— Het vervoer van koopwaren en vooral van gra[an] is op dezen oogenblik zóó aanzienlijk, dat aan [ver]scheidene spoorweg-liniën en met name die van Ha[vre] en Rouaan, het noodige materieel daartoe ontbre[ekt]. Reeds bezigt men voor het vervoer van goederen [de] waggons der derde klasse, doch men ondervindt [...] niettemin nog oponthoud, sprekende men er zelfs [van], dat de regering eene actie van schadevergoeding t[egen] de spoorweg-maatschappijen, die in gebreke blijven [om] hetgeen aangegeven wordt te vervoeren, zal inste[llen]. Het personeel is mede niet in staat om de talrijke, [...] aanzienlijke ladingen, te bewerkstelligen; reeds [heeft] men aan de kolonels der in den omtrek der sta[tions] gestationneerde regimenten, een aantal manschappen [ge]vraagd om bij het laden der treinen de behulpzame [hand] te bieden; de kolonels hebben echter gemeend in [dat] verzoek niet te kunnen treden.

— Er zal in de kerk Notre Dame te Parijs een sta[...]

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 10 December 1853, No. 98.

eld worden opgerigt ter eere van *Mgr. Affre*, die in nij 1848 als een slagtoffer zijner vaderlandsliefde is vallen. De algemeene raad van het departement van yron heeft insgelijks besloten, om een standbeeld or dien eerbiedwaardigen geestelijke op te rigten in stad St. Rome-de-Tarn, en daartoe eene som van 00 francs goedgekeurd.

DUITSCHLAND.

De onderhandelingen betreffende een handelstractaat schen Pruissen en Frankrijk, hebben eenen aanvang nomen. Dit laatstgenoemde verlangt eene verminderng van inkomende regten op de Fransche bijouterie- galanterie-waren, welke door hetzelve in de staten n het Tolverbond worden ingevoerd, waartegen het reid is tot het verminderen van de havenregten ten hoeve van de vaartuigen der tot het Tolverbond beoorende staten. De uitslag dier onderhandelingen schijnt og zeer onzeker te zijn.

— De mededeelingen van eenige dagbladen, dat de sschen Pruissen en Darmstadt ontstane geschillen ver-fend, en de diplomatieke betrekkingen tusschen deze ide hoven, op het punt stonden van weder hersteld worden, zijn van allen grond ontbloot.

— De aartsbisschop van Freyburg gaat op den ingegen weg voort. Op eigen gezag heeft hij geestelijke mmissarissen benoemd, om op het godsdienstige onderijs in de scholen toezigt te houden. Ook heeft hij, nder voorkennis of medewerking van de hoofd-comssie voor de zaken van de Katholieke eeredienst, aan aspiranten voor den geestelijken stand het examen en afleggen, hetgeen een openbare inbreuk is op de kracht zijnde reglementen en voorschriften.

Men verzekert dat de Katholieke kerkelijke kwestie Baden, vóór dat de regering daaromtrent een beslisnd besluit neemt aan het oordeel van de kamer zal derworpen worden.

— Door handelsbrieven uit Weenen verneemt men, at bij keizerlijk besluit de Oostenrijksche consulaten in et koningrijk der Nederlanden, op de volgende wijze jn georganiseerd: te Amsterdam, een consul generaal; Rotterdam, een consul; te Hellevoetsluis, Vlissingen Nieuwe Diep, vice-consuls. Buitendien zal de cousuire agent te Delfzijl in activiteit blijven.

— De graaf *Karnicki*, Oostenrijksch gezant in Zwiterland, is van zijn verblijf in Karlsbad niet naar Bern, aar naar Weenen terug gekeerd. Dit levert een nieuw ewijs op, dat vooreerst op eene schikking der geschillen et Zwitserland geen uitzigt bestaat.

DENEMARKEN.

De Deensche rijksdag is den 3 October door den koing in persoon geopend. In de zitting van den volenden dag werd het budget voor 1854 ter tafel gebragt, t voor het koningrijk Denemarken een deficit van 000 Rbth. aanwijst. Het zal waarschijnlijk tusschen regering en de kamer weder tot eene botsing ter zake n de grondwet voor de geheele monarchie komen. oor de regering namelijk is eene nieuwe staatsregeling oor het eigenlijk Denemarken voorgeslagen, waarin de erkkring voor de wetgevende magt op eenige punten beperkt wordt, welke punten in de gemeenschappelijke grondwet des lands zouden worden geregeld. In dien tand van zaken ontstond er vrees, dat laatstgemelde grondwet in beperkenden geest zou worden opgesteld n heeft de groote meerderheid van de Deensche kamer ezwaar tegen de overweging, nu reeds, van het door e regering gedane voorstel van eene staatsregeling voor het eigenlijk Denemarken, en alzoo de sedert 1849 bestaande Deensche constitutie tot grondslag harer beraadslagingen genomen, met terzijdestelling van de regerings voordragt.

RUSLAND.

Uit Rusland is te melden, dat men te Petersburg berigt ontvangen heeft uit den Kaukasus, gewagende van het mislukken eener expeditie van *Schamyl* om aan de Kaukasische linie in Daghestan en de aangrenzende gedeelten van het Dscharo-Belanskische district onlusten te verwekken. *Schamyl* was den 6 September in persoon door talrijke troepen zijner aanhangers gevolgd, derwaarts aangerukt, maar door den generaal vorst *Orbelian*, die in allerijl eenige troepen verzameld had, genoodzaakt om naar het gebergte terug te trekken, waar hij zich verschanste en van waar hij naar verschillende rigtingen talrijke afdeelingen uitzond. Inmiddels had de Russische bevelhebber versterkingen aan zich getrokken, waarmede hij deels *Schamyl* in het oog hield, deels de bewegingen der door dezen uitgezonden afdeelingen verijdelde, tot dat de generaal-adjudant vorst *Dolgorukow*, van deze gebeurtenissen onderrigt, met aanzienlijke strijdkrachten ter bescherming der bedreigde punten kwam opdagen, waardoor *Schamyl* zich den 16 September genoopt zag zijne verschanste stelling te verlaten en verder in het gebergte terug te trekken.

SPANJE.

Het dagblad *Las Novedadas* verzekert, dat de hertog de la *Victoria* (*Espartero*) het meeste kans heeft, om tot president van den senaat verkozen te worden. Zijne mededingers zouden zijn de maarschalk *Narvaez* en de markies *de Viluma*. Den heer *Martinez de la Rosa* zou het presidentschap van de kamer van afgevaardigden niet betwist worden.

Volgens hetzelfde dagblad zou het ministerie geen staatkundig programma bekend maken. Zijne eerste handeling bij het verschijnen voor de cortes zou de intrekking zijn van het ontwerp betreffende de constitutionele hervorming.

— De koningin heeft op den 10 October, ter gelegenheid van haren verjaardag een aantal besluiten genomen, die allen een goeden indruk hebben gemaakt. Onder anderen heeft zij er een genomen, volgens hetwelk aan de veroordeelden de helft van den tijd, dien zij tot aan hun vonnis in de gevangenis hebben doorgebragt, van hunnen straftijd zal worden afgerekend. Om dit besluit in zijne waarde te kennen, dient men te weten, met welk eene ergerlijke nalatigheid de Spaansche regtbanken de zaken behandelden, voor dat de graaf *San Luis* aan het bestuur is gekomen. Menig persoon is veroordeeld geworden tot eenige weken gevangenisstraf, na reeds jaren aaneen in de gevangenis van Saladero voorloopig opgesloten geweest te zijn.

DONAUSCHE VORSTENDOMMEN.

Jassy, 19 Sept. Prins *Gortschakoff* heeft aan alle bevelhebbers van het bezettingsleger, den last door hem van den minister van oorlog ontvangen, medegedeeld, ten gevolge waarvan de noodige maatregelen genomen moeten worden, om dat leger de winterkwartieren in Wallachije en Moldavie te doen betrekken.

TURKYE.

In de stad Eski Zara, aan den voet van den Balkan, ten noorden van Adrianopel, heeft den 25 Augustus een verschrikkelijke brand gewoed, waardoor o. a. 31 bazars, 1270 kramen, 22 oliefabrieken, 5 bakkerijen, 3 baden, 1 Turksche bibliotheek met een gedeelte van de moskee, 2 Turksche bedehuizen, 25 koffijhuizen, 20 bakkerswinkels, 3 apotheken, 1 koornmagazijn en 20 particuliere huizen, vernield werden. Men begroot de schade op 10—20 millioen piasters. Des avonds sprong een kruidmagazijn, waardoor echter slechts een kind om het leven kwam.

NOORD-AMERIKA.

De invloed der landverhuizers wordt zoo groot in de Vereenigde Staten, dat de zending van den aartsbisschop *Bedini*, gedelegeerde van den Romeinschen Staat, van dag tot dag gevaarlijker wordt. In de meeting van de *Metropolitan Hall* heeft pater *Gavazzi* hem beschuldigd de oorzaak te zijn van den dood van *Hugo Bassir* en bij het eindigen zijner redevoering heeft het Amerikaansche comité hem met eene gouden medaille vereerd.

Vijf Romagnolen hadden afgesproken den aartsbisschop te vermoorden. Zij trokken wie de daad zou uitvoeren en het lot viel op zekeren *Sassi*, die echter het geheim der zaak aan mgr. *Bedini* voor 30 doll. verkocht. De verrader is den 3 September door een zijner deelgenooten vermoord.

— *Garribaldi*, thans het gezag voerende over eene Peruviaansche bank, is van zijne reis naar Peru te Boston terug gekomen.

— Van dag tot dag wordt het tastbaarder dat de beloften door den generaal *Pierce*, bij zijne komst tot het bestuur in zijne redevoering, gegeven, geen ijdele woorden zijn en dat zijn bestuur het beruchte Amerikaansche gezegde: »*Go ahead*", ernstig tot devies gekozen heeft.

— De *Union* van Washington, het orgaan van den heer *Marcy*, zoo niet van het kabinet, is zeer bepaald in zijne goedkeuring van het gedrag van kapitein *Ingraham* te Smirna.

— Op een diner te Washington gegeven, heeft de minister van Justitie *Caleb Cushing*, zich openlijk verklaard ten gunste der beginselen door het jonge Amerika op den voorgrond gesteld wordende. Volgens zijne wijze van beschouwing had de vrede met Mexico niet gesloten moeten worden dan onder de voorwaarden van den afstand van Chihuahna en Lonora te gelijkertijd met Californië en Nieuw-Mexico aan de Vereenigde Staten.

Laat de gelegenheid, zeide hij, zich op nieuw aanbieden, dat Mexico zich van zijne geledene nederlagen zoekt te herstellen en wij zullen onze grenzen naar het zuiden zoo ver uitstrekken, dat het onmogelijk wordt daarop ooit terug te komen.

Met dezelfde vrijmoedigheid drukte hij zich ook over het eiland Cuba uit en mogt het geval zich voordoen, dan zal voorzeker de heer *Caleb Cushing* geene tegenwerping in het midden brengen, om de koningin der Antilles een deel der Vereenigde Staten te doen uitmaken.

Al die openlijke betuigingen duiden den geest aan, welke het kabinet van den heer *Pierce* bezielt en zullen ongetwijfeld in Europa een grooten weerklank vinden.

— Tijdingen van San Francisco van 16 Augustus spreken het tegen, dat de beruchte roover *Joaquin* gevangen zou genomen zijn. Hij moet zich thans in Mexico ophouden, alwaar hij de vruchten zijner rooverijen geniet.

— Met de den 2den October te Liverpool aangekomene stoomboot *Azia* zijn tijdingen van New-York, loopende tot 21 September aangebragt.

Van Washington wordt berigt dat Rusland, Oostenrijk en Pruissen aan het gouvernement een sterk protest hebben doen overhandigen tegen het gedrag van kapitein *Ingraham* in de zaak van *Costa*. Het gouvernement der Vereenigde Staten ondersteunt niet te min dien kapitein en schijnt niet te willen toegeven.

— Te New-Orleans was de gele koorts sterk verminderd; den vrijdag te voren hadden zich slechts 26 sterfgevallen voorgedaan.

— De tijdingen van Mobili zijn even zoo geruststellend, ofschoon men algemeen van gedachte is dat de ziekte niet voor het invallen der vorst geheel wijken zal. De dagbladen van het zuiden noodigen de vreemdelingen uit om zich niet naar de besmette steden te begeven, ten einde geen nieuw voedsel aan de ziekte te verschaffen.

In alle plaatsen en plantaadjes aan de oevers der meiren en van den Missisipi, rigt de gele koorts verschrikkelijke verwoestingen aan; het weder is nog altijd zeer warm en men hoopt op de eerste koude, als het eenigste redmiddel.

— De Noord-Amerikaansche dagbladen deelen het overlijden mede, te Shippersburg in Pensylvanie plaats gehad hebbende, van *Maria Simondson*, oud 126 jaren.

— Men leest in de *Havannah News*:

Een geneesheer schrijft ons het volgende: Ik ben in staat, u een voorbeeld van een sterfgeval mede te deelen, veroorzaakt door eene spoedige afscheiding van het vet. Op 18 mijlen afstands van deze stad woonde een jongeling, die wel een wonder der natuur genoemd kon worden. 22 jaren oud, woog hij 565 ponden en hij ging voort vet te worden, tot dat hij ongeveer 600 ponden woog. Hij was welgesteld en beheerde zelf zijne plantaadje. Nu omstreeks vier weken geleden, begon hij weder dikker te worden, in den beginne $1^1/_2$, later 2 ponden daags. In de voorgaande week bleef hij in zijn armstoel onverwachts dood, naar ik vooronderstel in zijn vet gestikt. Drie dagen voor zijn' dood woog hij 645 ponden.

De dagbladen der Vereenigde Staten deelen den tekst mede van het rapport van den heer *Marcy*, betreffende de zaak van *Costa*. De argumenten komen op het volgende neder: De arrestatie en gevangenzetting van *Costa* zijn onwettige en door niets te verdedigen handelingen; de president, wel verre van de teruggave van den gevangene aan den Oostenrijkschen consul-generaal te Smirna toe te staan, verwacht dat de keizer van Oostenrijk de noodige maatregelen zal nemen, om *Costa* in denzelfden toestand te plaatsen, waarin hij zich vóór zijne arrestatie bevond; op het oogenblik van zijne arrestatie bevond *Costa* zich onder de bescherming der nationaliteit van de Vereenigde Staten, die, zoo haar dit gepast voorkomt, hare bescherming tot hem mogen uitstrekken; Oostenrijk heeft het regt niet zich te verzetten tegen of aan te randen het regt der Vereenigde Staten op de in vrijheid stelling van *Costa*.

Eindelijk wordt de handelwijs van kapitein *Ingraham* gezegd wettig te zijn, en door de omstandigheid geboden. De *New-York Herald* bevestigt wel bepaaldelijk, dat Frankrijk en Engeland zich op dit punt neutraal hebben gehouden.

— Eene verschrikkelijke schipbreuk, waarvan wij bereids in N°. 95 van ons blad gewaagden, heeft plaats gehad met het schip *Annie Jane*, dat den 9den der vorige maand van Liverpool met 450 passagiers, meerendeels Iersche landverhuizers, naar Quebec en Montreal onder zeil is gegaan. Hetzelve is aan de kust van het Barraeiland (tot de Hebriden groep behoorende) gestrand, met dat ongelukkig gevolg, dat 348 passagiers hunnen dood in de golven hebben gevonden. Veel bijzonderheden zijn dienaangaande nog niet bekend. Het schip moet door een hevigen storm uit het Zuid-Oosten geteisterd zijn geworden, zoodat het in de nabijheid dier kust gekomen, zwaar beschadigd werd. Behalve 102 der passagiers zijn, naar men verneemt, 12 matrozen gered. Ook den kapitein zou het gelukt zijn aan land te komen.

— Uit Washington word gemeld, dat de Mexik. gezant aldaar, generaal *d'Almonte*, het berigt had ontvangen van rijke goudontdekkingen aan de Rio Mescala. Uit Nieuw-Mexico schrijft men, dat de vijf compagniën soldaten, die onder bevel van generaal *Garland* uit New-York daarheen gezonden waren, behouden te Santa-Fé waren aangekomen. In de gebergten bij El Paoo kwam het tusschen 14 Amerikanen en ongeveer 200 Apacho-Indianen tot eene schermutseling, waarbij 11 der eersten gedood werden.

— Te Camden (staat New-Yersey in Amerika) is een jong mensch, van 23 jaren, *Bird* genaamd, wegens veelwijverij in hechtenis genomen. Hij bekende niet minder dan 20 maal getrouwd te zijn geweest. Vijf zijner vrouwen hebben zich reeds bekend gemaakt.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 18 Oct. van der Palm, R. A. Ogterop, v. Batavia n. Rotterdam.

Hellevoetsluis, 9 Oct. Louise Prinses der Nedelanden, G. G. Lion, v. Batavia.

17 Elise Susanne, N. A. Dijkama, v. Batavia.

Texel, 7 Oct, Hermes, J. M. Snelman, v. Akyab.

9 Vixen, A. Bell, v. Soerabaya.

11 Harmonie, H. Lagus, v. Akyab.

17 Henriëtte Maria, G. F. Wiegmink, v. Banjoewangie, laatst v. Mauritius.

~~*Vlissingen*. 8 Oct. Rico, J. Dammer, v. Batavia.~~

Vertrokken.

Hellevoetsluis, 8 Oct. Madura, T. Draaijer, n. Batavia. Antoinette Maria, J. P. Hueser, Jacobus Martinus, J. Gagesteyn, beiden n. Londen.

12 Johanna Maria, J. C. F. Lupcke Jr., n. Hartlepool.

13 Mercator, L. C. van den Meulen, n. Hartlepool. Luconia, E. J. Bödeker n, Londen.

19 Java Packet, H. van der Meyden, n. Akyab. Sumatra, J. A. Keeman, n. Liverpool.

Texel, 8 Oct. Anjer, P. Esink, Margaretha Johanna, M. Schou, beiden n. Batavia. Triton, H. Olie, de Stad Amsterdam, A, Stokvliet, Prins Hendrik, H. Smit, allen n. Londen.

9 Alcyone, H. C. Haacke, n. Australie. Salatiga, J. N. Bezier, n. Liverpool.

14 Amstel, H, H. Rademaker, n. Londen.

Vlissingen, 13 Oct. Diligence, L. Smit, Hartlepool.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis: Joan Melchior Kemper, J. C. Schaaff. n. Batavia. Samarang, D. L. Immink, n. Londen.

Nieuwe Diep: Azia, C. Abrahams Jz,, Generaal Baron van Geen, C. Rotgans, beiden n. Batavia. In reparatie: Arlequin, C. A. Malbrone,)bijlegger v. Rotterdam) n. Londen.

Vreemde Havens.

Londen, 8 Oct. Zuid-Holland. de Boer, n. Geelong, vertrok den 31 v. Deal.

10 Richard Tornton, Dallas, v. Batavia, weder derwaarts in lading. Hester, Viëtor, n. Sydney, vertrok den 13 v. Deal.

12 Stad Amsterdam, Stokvliet, v. dito, in lading n. Port-Philip. Jacobus Martinus, Gagesteyn, v. Schiedam, in lading n. Geeloong.

13 Johanna Cornelia, Agchenbach, n. Port-Philip.

15 Eugenie, Bargman, n. Sydney.

16 Hendrika, Reiniersen, n. Melbourne, na geëindigde reparatie, vertrok den 18 v. Deal.

17 Odessa, Berrzman. William Rennie, Robillard, beiden v. Batavia; Gouverneur-Generaal Rochussen, Rijken, n. Geelong.

19 Anjer, Esink, v. Amst. n. Batavia), om te repareren. Zeilkl. Jan Daniel, Rietbergen, n. Sydney.

Deal, 3 Oct. Macasser, Timmermans, (v. Londen) n. Hobart-Vown. Agneta, Crap Hellingman, (v. dito) n. Adelaïde.

Bij *Dover*, 9 Oct. Madura, Draijer, v. Rotterdam n, Batavia.

20 Java Packet, van der Meyden, v. Akyab.

Bij *Singels*, 10 Oct. Nova Zembla, Jansen, v. Hartlepool n. Hongkong. Margaretha Johanna, Schou, v. Amsterdam n. Batavia. Generaal van den Bosch, Parlevliet, v. Londen n. Australië.

11 Alcyone, Haacke, v. Amsterdam n. Melbourne.

Portsmoult, 23 Oct. Soolo, Kruse, v. Batavia n. Zweden (wegens gebrek aan provisie), heeft den 18 de reis vervolgd.

Bij *Wight*, 8 Oct. Beatrix, Verschoor, v. Hartlepool n. Hongkong,

Liverpool, 6 Oct. Carel von Craefe, v. Graefe, n. Batavia.

17 Salatiga, Bezier, v. Amsterdam.

Hull, 10 Oct. Zwijger, Mugge, v. Calcutta.

New-Castle, 7 Oct. Zeilkl. Margaretha West, Bouman, n. Japan:

14 Zeilkl. H. Leduina, Lommerse, n. Singapore.

Hartlepool, 4 Oct. Vrouw Johanna, van Wijk Juriaanse, n. Singapore.

15 Johanna Maria, Lupcke, Mercator, van der Meulen, beiden v. Rotterdam.

16 Johanna Maria, Sissing, n. Singapore.

17 Paul Johan, Poort, n. Hongkong.

Altona, 4 Oct. Oscar I, Gavin, v. Batavia.

Bremerhaven, 4 Oct. Elisabeht, Wennerholm, v. Soerabaya.

Elseneur, 7 Oct. Jacob Bornsen, v. Kopenhagen, n. Oost-Indiën.

Havre, 16 Oct. Jeannette Philippina, Rademaker, v. Akyab.

Marseille, 2 Oct. Antonio, Morges, v. Sumatra.

12 Plata, Woadburg, v. Sumatra.

St. Helena, 29 Aug. Ambarawa, Bvykes, v. Batavia n. Amsterdam.

1 Sept. Foster, Broderick, v. Soerabaya n. Cowes.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Nederland, F. Ruiter, n. Batavia. Admiraal van Kingsbergen, A. Glazener, n. id. Maria Magdalena, F. H. Popken, n. id. en Samarang. Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist, C. E. Hoeksma, n. id., id. en Soerabaya.

Amsterdam. Waalstroom, J. O. Wijnmalen, n. Batavia. Wildeman, S. Berkelbach van den Sprenckel, n. id. en Samarang. Castor. P. F. Lange, n. id., id. en Soerabaya. Buitenzorg, K. D. Breuning, id., id. en id. Bantam, F. H. Klein, n. id. en Soerabaya. Henr. Geertruida. P. Buys Jr., n. Passaroeang. Bellatrix, A. P. Sandberg. n. Melbourne en Sydney.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam, 22 October 1858. Koffij verkeerde in den laatsten tijd in eene gedrukte positie; door de geringe vraag voor het buitenland waren de koopers geretireerd en ongeneigd tot de laatste veilingsprijzen hun voorraad te vermeerderen, zelfs werd nu en dan tot iets lager aangeboden, voornamelijk in die soorten Java, welke in de laatste veilingen met 31 en $30\frac{1}{2}$ c. betaald zijn. De goede ordinaire kwaliteiten werden te vergeefs tot $29\frac{1}{2}$ c. gezocht en waren onder 30 c. bijna niet te bekomen.

Thee. De te Amsterdam gehoudene veiling door de N. H. M. op den 20 Oct. van Java Thee is zeer gunstig en boven verwachting afgeloopen. Het geheel vond gretig koopers en de betaalde prijzen zijn boven de algemeene taxatien. In de kwaliteiten had een merkbare vooruitgang plaats gevonden, en de theeën van het land Tjioemboeloeit voornamelijk komen in de bewerking van het blad de Chinesche zeer nabij, doch die der residentie Bagelen lieten grootendeels veel te wenschen over.

Rijst bleef steeds een levendigen kooplust vinden, welke echter in de laatste dagen wat is verminderd. Voor ongepeld Java is *f* 9,— en *f* 9.25 betaald, hetwelk de tegenwoordige notering blijft.

Suiker ruwe. De markt in dit artikel is sedert het laatste berigt iets vaster; eenige verkoopen vonden plaats, meerendeels zeilende tot 75 c, onder de prijzen van 19 Sept., men kan de markt op dit standpunt als vrij vast beschouwen terwijl verscheidene houders tot die evenredigheid niet willen verkoopen; voor 1836 matten Java No. 9 werd *f* 26,— N. C. betaald.

Peper blijft tot de laatste veilingsprijzen gevraagd en is zelfs $\frac{1}{2}$ c. hooger betaald. Onder $25\frac{1}{2}$ c. is niet meer te koop. Voor Witten Peper is mede een avans besteed.

Notenmuscaat flaauw en meer aangeboden. 1ste soort is reeds tot 220 c. verkocht terwijl 2 soort nominaal op 200 à 205 c. is te noteren en 3 soort tot den laatsten veilingsprijs nog eenige vraag vindt.

Amboina Nagelen. Van vorige veilingen zijn reeds 1 c. beneden de laatste veilingsprijzen voor No. 1 en 2 te vergeefs aangeboden.

Java Kaneel zeer stil en onveranderd. Chinesche schaarsch en op 78 c. gehouden.

Cassia Vera op 29 à 30 c. te noteren.

Tabak. Van Soerabaya zijn aangevoerd per *Vixen* 1395 pakken Malang soort, welke partij binnen eenige dagen aan de markt verwacht wordt. Goede kwaliteiten blijven redelijk prijshoudend, terwijl ordinaire niet dan tot lage prijzen te plaatsen zijn.

Huiden wegens gebrek aan disponibelen voorraad, stil; de markt blijft echter in eene vaste stemming.

Banca Tin. flaauw en tot *f* 71,— aangeboden.

Java Indigo blijft goed gesoutineerd en kleine partijtjes vonden tot de vorige prijzen koopers.

Cochenille flaauwer en zonder omgang.

Scheepsberigten.

13 October gepraaid de Ned. bark *Abel Tasman*, van Londen naar Sydney, op 31° 39 Z. B. en 4° 10 L. W.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
Decemb. 3	Engelsch	Helen Mary	R. Legg	Port-Philip	4 Nov.	Singapore
» 5	Nederlandsch	Constantia	C. J. Kalshoek	New-Port	10 Aug.	»
» 6	Engelsch	Fleda	Matheson	Hongkong	6 Nov.	Clyde.
» 7	Nederlandsch	Stad Dordrecht	L. van Haften	Amsterdam	4 Aug.	Singapore

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Decemb. 6	Nederl. Indisch	Machmodie	Sech Soe	Grissee		Coulster.
» 7	» »	Oedjong Pandjang	Tjio Boenseng	Palembang		
» —	Nederlandsch	Anna Maria Henriette	Zeylstra	Amsterdam		Paine, Sricker en co.
» —	Nederl. Indisch	Z. M. stooms. Batavia	kapt. luit. t/z. van der Moore	Singapore		
» 8	» »	stooms. Java	Batten	Sam. en Soerab.		Maclaine, Watson en co.
» —	Nederlandsch	Sara Alia Maria	Teekelenburg	Adelaide		B. Kopersmit en co.
» —	Fransch	Mazagran	Vendojes	»		B. Sanier, Suermondt en co.
» —	Zweedsch	Stats Radet Fahraus		Melbourn		Bahre en Kinder
» —	Nederl. Indisch	Harriet	Ross	Kokos-eilanden		Adam en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Decemb. 8	Nederlandsch	Alblasserdam	Post	Soerabaya
» —	»	Australie	Tange	»
» —	»	Cortgene	Scott	Cheribon
» —	»	Derkina Titia	van Zijp	Samarang.
» —	»	Mentor	Zeylstra	Soerabaya
» —	Nederl. Indisch	Almansoor Sarie	Mocht Said	Bandjarmassing en Samarang
» —	Zweedsch	Cecilia	Hjarne	Rotterdam
» —	Engelsch	Fair Barbadian	Taylor	Singapore
» 9	Nederl. Indisch	stooms. Macassar	Chevalier	Padang en Bencoelen
» —	» »	stooms. Banda	Schmidt	Samarang en Soerabaya
» —	» »	Fathool Hair	Sech Olegie	Cheribon en Samarang
» 10	» »	Kim Teksin	Kwee Tjoenseng	Palembang.
» —	» »	Tadjil Moeloet	Sech Habies	Indramayoe

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	Aldebaran	Meyboom		Tiedeman en van der Burg.
»	Lucia Maria *	Erftingh	Amsterdam	»
»	Jeannette *	Visser	Rotterdam	B. Kopersmit en co.
»	Catharina Maria	Gortmans		»
»	Bosphorus *	Kruisinga	Nederland	»
»	Nederland & Oranje	van der Plas	Soerabaya	»
»	Lodewijk Anthonie	de Wijn	Wijnkoopersbaai	»
»	Willem Barends	Landsaat		»
»	Sara Alida Maria	Teekelenburg	Soerabaya	»
»	Anna Maria Henriette	Zeylstra	»	Paine, Stricker en co.
»	Mary Goddard	Koens		de Weerdt, Ruyl en co.
»	Clara Anna Maria	Hapert	Tjilatjap	B. Sanier, Suermondt en co.
»	Christina Agatha	Lop	Samarang en Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
»	Ottolina	Prange		»
»	Hendrina	van Marion		Jacomettie en Landberg
»	Jan van Brakel	Delcliseur		van Ommeren, Rueb en co.
»	Bezoekie	A. Schaap		Reynst en Vinju
Nederl. Indisch	stooms. Java	Batten	Singapore	Maclaine, Watson en co.
» »	Harriet	Ross		Adam en co.
» »	Atiat Ulbarie	Sech Abdulrahim	Soerabaya	D. N. Buys en co.
» »	Arief Banjermaas	Mohamad Ariep	Samarang en Banjermassing	»
» »	Atiat Ulmaula	Baosier	Soerabaya	»
» »	Fathool Bahrie	Sech Osman		»
» »	Djoharie	Mocht. Assiek	Pamanoekan	Coulster
» »	Almansoor			»
» »	Machmodie	Sech Soe		»
» »	Oedjong Pandjang	Tjio Boenseng		
» »	Blora	Holtz	Indramayoe	
» »	Walvisch	Said Alhadiet		
» »	Tjay Goan	Sech Aulagie	Cheribon en Soerabaya	
» »	Goanlie	Lim Tieuw hong		
» »	Fidha Rachman	Sech Belfagie		
» »	Tartar	Sim Pie		
Engelsch	Derwent	Sardine	Samarang	Hunter, Houghton & Co.
»	Rowallan	Botton	Londen	Maclaine, Watson en co.
Belgiesch	Julie	L. Meyer	Antwerpen	Busing, Schöder en co.
Deensch	Johannes	Heldt		Bahre, en Kinder
Fransch	Mazagran	Vendojes	Bordeaux	B. Sanier, Suermondt en co.
Zweedsch	Stats Radet Fahraus			Bahre en Kinder

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Bezoekie:* de heeren *Couperus en familie. — van Oyen. — Meis. — op ten Noord. — Starkenburg Jutting.* — Mejufvr. *Courrech. — Z. M. troepen.*

Met het N. I. schip *Tartar:* de heeren *Behrens. — Ondaatje.*

Met Z. M. stooms. *Batavia:* de heeren *de la Condamene. — Wilson. — Stewart. — Z. M. troepen.*

Met het Ned. schip *Anna Maria Henrietta:* de heer *J. E. Manden.*

Met het N. I. stooms. *Java:* de heeren *Meis. — Keuchenius. — van der Zweep en familie. — de Groot. — Kopersmit. — Ruhle. — Carter en echtgenoot. — Z. M. troepen.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Australie:* de heeren *A. Goudswaard. — H. Rooker.*

Handelsberigten.

Aanvoer.

Van Amsterdam per ned. schip *Anna Maria Henriette,* kapitein Zijlstra, agenten Paine Stricker en co.

2 kn. speelgoed. *Order.*
100 vs. boter. *van Ommeren Rueb en co.*
100 vs. boter 1 kn. boeken. *de Weerdt Ruijl en co.*
50000 waalsche klinkers. 43 kn. vlem. pijpen. 121 do. ruwe ka[...] 35 bn. adr. rood garen. 8 kn. kantoor beboeften. 508 witte [...] 8 do. benoodigheden voor landbouw, 10 vs. zilver munt. *N.* [...]
76 ks. wijn. 1 pakje blik. 7 kn. koopmanschappen. 3 kn. kramer[...] 1 kist suikerwerk. 28 do. provisien. 10 do. manufacturen. 1 bl[...] doos. 120 mand. water. 1 vatje rolpens. 1 kn. hammen. 21 [...] do. kaas. 7 do. drukletters. 4 bn. goenie zakken. 875 vs. b[...] 5/2 pijp. 75 en 120 vn. bier. 4 kn. glaswerk. 7 do. katoenen[...] do. en 3 vn. diversen. 1 kist leder. 1 do. klokken 26 tonnen [...] 50 klos touw. 1 kist staalwerk. 1 jagtgeweer. 1 do. houtschroe[...] 100 vs. loodwit. 1 kist glaswerk. 2 do. boeken. 11 do. gedr. [...] 100 kelder genever. *lading bestemd voor Soerabaija.*

Van Port Adelaide, per fr. schip *Mazagram.* kapitein Vendojes, agenten B. Sanier Suermondt en co.

30 kn. likeur. 4 do. kleederen. *Order.*

Van Melboure per ned. schip *Lodewijk Anthonie.* kapt. M. de Wijn. agenten B. Kopersmit en co.

292 vatjes verf, 9000 ps. steenen. 25 pakk. touwwerk. 2 kn. p[...] *agenten.*

Van Samarang per stoomboot *Macassar.* kapt. Chevalier.

12 kn. longclohs, 5 do. cambricks, *Tjin Ochien.*
6 » lijnwaden *Burth Mijrtle en co.*
1 kist fluweel 1 do. tafelkeed 1 do tafellaken etca. *Adamen co.*
123 pic. koffij, 10 do. peper, 1 kist kantoorbehoeften, 1 trom[...] beschuit, *van Ommeren Rueb en co.*
1 reis wagen. *Darling.*
7 krandj. tuigen, *gezagvoerder.*
1 kist kleedereu. 1 pak lijnwaden. *J. A. Stok.*
33/2 kistj. 46/4 java sigaren. *Macartich.*
1 pak ouwel enlak, *v. Haren Noman en Kolff.*
1 krandj. tuigen *Tiedeman v. d. Burg.*
1 » » 1 trom. beschuit 1 kist tuigen. 1 keld. tongen. *Or*[...]
1 pak. kleinigheden *Pandel Stiehaus en co.*
1 kt. boeken *N. Lange.*
1 pak. monsters *W. Anderson Tolson en co.*
24 tromm. beschuit *Hughan.*
1 » » *v. Epen.*
1 » » *v. Berckel.*
1 » » *J. Schuurman.*
2 » » *Bastings.*

Uitvoer.

Naar Nederland. via Soerabaija per ned. schip *Australie.* kapt. R. A, Tange.

679 schuitjes tin. *N. H. M.*

Naar Londen per eng. schip *Rowallan* kapt. Bolton.

1770 pic. rijst 95 do. noten muscaat. 26 do. foelie. 2135 do. suik[...] 68 do. rotting. *Morgan Melbourn en co.*
50 pic. gom elastiek. *McLaine Watson en co.*

Naar Nederland. via Cheribon per ned. schip *Cortgene.* kapt. J. A. Sch[...]

867 pic. tin. 120 do. rotting. 3250 koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaya. per ned. schip *Mentor.* Zijlstra.

20000 steenen. 812 kn. lijnwaden. 10 bn. laken, 350 kruiwag[...] 50 kisten bier. 2 do. ijzerwerk. 10 vs. zilver specien. *aanbe*[...] *gebleven lading bestemd voor Soerabaya.*
581 schuitjes tin. 75 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Samarang. per ned. schip *Henriette Klasi*[...] kapt. Hagen.

3 roll. eur. touwwerk. *Radijs.*
9 pic. cassia. 100 do. rotting. 1506 do. suiker. 135 do. gom d[...] 986 do. gom elastiek. 325 do. zwart peper. 2258 do. koffij, 6[...] cochonille. *de Weerdt Ruijl en co.*

Naar Nederland, per zweedsch schip *Gottland.* kapt. Fahralus.

$120\frac{91}{100}$ pic. zwt. peper. $142\frac{70}{100}$ do. cassia. 4841 do. koffij. *te* [...] *dang geladen. Eilbracht*
138 pic. cassia. 235 do. gom elastiek. $9\frac{22}{100}$ do. foelie. $9\frac{39}{100}$ [...] noten muscaat. 337 do. zwt. peper. *Burth Mijrtle en co.*
10 ks. gember. *E. Moormann en co.*

Naar Nantes per fr. schip *Asie.* kapt. Lemarchant.

42 pic. rotting, 272 do. gom elastidk. 600 do. buffel huiden. 8 [...] do. hoorns. 20 do. rotting. 230 do. suiker. 3 ks. manila siga[...] 1 vat groene erwten. *B. Sanier Suermondt en co.*
2300 pic. suiker. $247\frac{47}{100}$ do. koffij. $29\frac{49}{100}$ do. rotting. 2500 [...] koe huiden. *te Samarang geladen. Dorrepaal en co.*

Naar Nederland via Tagal. per ned. schip *Vijf Gebroeders.* kapitein P. Dekker.

50 pic. rotting. 500 do. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaija. per ned schio *Alblasserdam.* kapitein Pott.

400 pic. tin. 15 kn. spijkers *N. H. M.*
2 vaten vleesch. *Jacomettie en Landberg.*
60 vaten brood. 60/4 do. provisien. 2 do. appelen. 15 do. azijn. [...] kisten drills. 250 ton steenkolen. 1 st. ijzerwerk. 125 vn. vle[...] *McLaine Watson en co.*
2 kisten schrijfbehoeften *de Weerdt Ruijl en co.*
17 kisten gedrukt katoen. *Martin Dyce en co.*

Naar Soerabaija en Ampenan. per ned. ind. schip *Mercurius.* kapitein Walter.

193 kn. madapollams. 3 do. chits. 5 do. servet goed. 5 oxhoo[...] wijn. 25 balen rood garen. *N. H. M.*
1 kist kram. 1 doos naalden. 1 kist koopmanschappen, 5/4 pij[...] cognac. 2/4 do. madera. 1 kist water glazen. 1 do. reukwater[...] do. petten. *Vaupel en co.*
24 ks. cognac. *Busing Schroder en co.*
1 kist zilver specien. *de Weerdt Ruijl en co.*

Naar Pekalongan per ned. ind. bark *Batavier* gezagvoerder Tan Ingok.

1 kist boeken. *van der Meulen.*
10 tonnen katjang olie, 1 kist europ. sarongs. 38 st. chni. boe[...] 10 vs. do. verf, 1 do. boter. 1 kist naaigaren. 4 do. cognac. [...] ps. vloersteenen. 2 kisten chin. papier. 20 ps. ledige tonne[...] balen katoen garen 30 pic. dammer. 1 kist chin. muilen. 1[...] do. provisien. 1 do. do. speelkaarten. 1 do. do. medicijnen[...] pakken meel. 2 kn. glaswerk. 2 kistjes manila sigaren. 1 do [...] werken *f* 10,000 recepissen. *Oeij Tiang Djoen.*
3 kisten modewaren. 1 kist porceleinen. 1 do. post papier. 2[...] eau de cologne. 20 vaten spijkers. 1 kist kramerijen. *L. P*[...]

Naar Sumanap, per ned. ind. schip *Jadoel Wadoet.* gezagvoereer Sech Said bin Hassan Segaf.

1 bendie. *Sech Ahat Jawas.*

Naar Soerabaya per ned. ind. bark *Salma.* gezagvoerder Sarief Agil bin Mochamat Habassij.

39 vaten bier. 80 kist. blik. *Tiedeman en van der Burg*
3 kn. kat. goederen. *Pitcairn Syme en co.*
29 ks. gember. 5 kn. speelgoed. 61 do. glaswerk. 10 do. kramer[...] *Bahre en Kinder.*
18 ks. manila sigaren. *Adam en co.*
14 bn. katoen goederen. 27 mn. aardewerk. 50 ks. blik, *Lim Kian.*

Naar Cheribon per ned. ind. bark *Marzoek.* gezagvoerder Said Achmat bin Aijdroes bin Schab.

13 kn, madapolams. 2 do. ongebl. katoen. 1 do. wit do. 2 do. [...] chitzen en kleinigheden, 1 pak wolle dekens. 5 st. europ. [...] 2 bn. madr. chitzen. *Sech Awab Jawas.*
17 kn. madapolams. 4 do mousselinnen. 1 muuzklok. *Sech bin Soenkar.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINI[...]